

Nota van Inlichtingen 2

Europese aanbesteding SIMA-2026
TenderNed-kenmerk: 590109
Datum: 26-8-2026

Nr.	Document	Onderdeel	Pagina	Alinea	Volgnr NvI-1	Vraag	Antwoord
424	Bijlage 16	Artikel 5.4 van de verwerkersovereenkomst: buiten de EER	3		34	Op basis van artikel 5.4 van de verwerkersovereenkomst is het Opdrachtnemer alleen na toestemming toegestaan op persoonsgegevens met entiteiten buiten de Europese Unie te delen. Het is voor Opdrachtnemer als internationaal opererende netwerk firma belangrijk om ook buiten de Europese Unie persoonsgegevens te kunnen delen, bijvoorbeeld met andere geaffilieerde netwerk firma's of ICT-service providers die voorzien in de hosting en technische omgeving van Opdrachtnemer. Het is noodzakelijk voor de dienstverlening van Opdrachtnemer om van dit soort partijen gebruik te kunnen maken. Op moment dat Opdrachtnemer persoonsgegevens buiten de Europese Unie deelt gebeurt dat altijd op basis van een transfer mechanisme in overeenstemming met toepasselijke privacy wetgeving en guidance van de EDPB. Is het vanuit die optiek om een algemene toestemmingsclausule op te nemen voor het delen van persoonsgegevens buiten de Europese Unie, in overeenstemming met de voorwaarden onder toepasselijke privacy wetgeving?	In welke hoedanigheid ook, persoonsgegevens of bepaalde geclassificeerde data, mogen niet zonder meer verwerkt worden buiten de EER. Hiervoor zijn in dat geval passende juridische, technische en/of organisatorische mitigerende maatregelen nodig, die voorafgaand aan de verwerking vastgesteld en vastgelegd moeten zijn. Het generiek vaststellen is daarbij onvoldoende en zal per verwerking op procesniveau moeten worden vastgesteld door middel van een verwerkersovereenkomst of addendum op dergelijke overeenkomst. Voorgaande toestemming is dus niet mogelijk gezien de risico's op dit moment nog niet zijn te voorzien noch de bijpassende maatregelen. Nochtans zou verwerkte data voor de Aanbestedende dienst conform beleid binnen de EER moeten plaatsvinden tenzij.
425	Aanbestedingsdocument		x		41	IT dienstverleners Op grond van de op onze organisatie toepasselijke wet- en (beroeps)regelgeving (o.a. Wta en VGBA) hebben wij uw uitdrukkelijke toestemming nodig om de betreffende informatie te mogen delen met IT (Cloud) dienstverleners. Voor (de uitvoering van) onze dienstverlening maken wij gebruik van Cloud-toepassingen, e-mailproviders en andere ondersteunende IT (Cloud) dienstverleners, onder meer voor onze document managementsystemen, waarbij dossiers en (klant)informatie worden opgeslagen in de Cloud. Voor de zeer beperkte gevallen dat deze IT (Cloud) dienstverleners, in verband met noodzakelijke technische ondersteuning, beperkte inzage hebben in de vertrouwelijke (klant)informatie, gelden strikte geheimhoudingsafspraken. Voor de goede orde benadrukken wij dat de ondersteuning van onze interne bedrijfsprocessen door betreffende IT (Cloud) dienstverleners noodzakelijk is voor de uitvoering van onze dienstverlening, waarbij wij verantwoordelijkheid aanvaarden voor de inzet van deze IT (Cloud) dienstverleners en de (de handhaving van de) vertrouwelijkheid van de (klant)informatie. Onze IT (Cloud) dienstverleners betreffen onder meer Microsoft Azure, Google en KPN. Wij blijven voldoen aan de hoogste vertrouwelijkheids- en beveiligingsnormen. Indien gewenst kunnen wij ons ISO 27001 certificaat en onze Information Security Policy aan u overleggen. Op grond van het voorgaande verzoeken wij u onderstaand tekstvoorstel op te nemen in de overeenkomst en in de geheimhoudingsovereenkomst. Zonder uw uitdrukkelijke en onvoorwaardelijke toestemming conform onderstaand tekstvoorstel kunnen wij onze werkzaamheden niet uitvoeren en daardoor niet inschrijven op deze aanbesteding. Kunt u akkoord gaan met het opnemen van onderstaande bepaling in de overeenkomst? "Ten behoeve van (de uitvoering van) de opdracht kunnen opdrachtgever en opdrachtnemer door middel van elektronische middelen met elkaar communiceren en/of gebruik maken van elektronische opslag (waaronder Cloud-toepassingen), waarbij het opdrachtnemer is toegestaan vertrouwelijke informatie te verstrekken aan IT (Cloud) dienstverleners, op basis van vertrouwelijkheid en uitsluitend ter ondersteuning van de bedrijfsvoering van opdrachtnemer. Opdrachtnemer blijft jegens opdrachtgever verantwoordelijk voor de geheimhouding van de vertrouwelijke informatie door de betreffende IT (Cloud) dienstverleners."	De Aanbestedende dienst gaat niet akkoord met het integraal opnemen van de voorgestelde bepaling. De ARVODI 2025 bevatten reeds een samenhangend kader voor vertrouwelijkheid en inzet van derden, waaronder: - de geheimhoudingsverplichtingen (artikel 11); - en de regeling voor onderaanneming en inzet van derden (artikel 6), waarbij voorafgaande toestemming van Opdrachtgever is vereist. Het voorgestelde leidt tot een generieke en onvoorwaardelijke toestemming voor het delen van vertrouwelijke informatie met IT (cloud)dienstverleners. Dit wordt niet passend geacht, omdat: - Opdrachtgever controle moet behouden over welke partijen toegang krijgen tot vertrouwelijke informatie; - per situatie moet kunnen worden beoordeeld onder welke voorwaarden dit plaatsvindt; - en dit samenhangt met de verantwoordelijkheid van Opdrachtgever voor vertrouwelijkheid en (indien van toepassing) gegevensbescherming. De Aanbestedende dienst onderkent dat het gebruik van IT en cloud dienstverleners: - gebruikelijk en vaak noodzakelijk is voor de bedrijfsvoering van Opdrachtnemer; - en dat hierbij passende beveiligings- en vertrouwelijkheidsmaatregelen worden getroffen. Daarom geldt dat: - inzet van dergelijke dienstverleners mogelijk is, mits vooraf transparantie wordt geboden (bijv. over typen dienstverleners en doeleinden); - en – waar vereist – toestemming wordt gevraagd conform de overeenkomst; Opdrachtnemer verantwoordelijk blijft voor naleving van alle verplichtingen, inclusief geheimhouding.
426		Bijlage 3	PQC.4		116	Deze vraag gaat over PQC.4 - Geldt deze eis alleen voor specifieke PQC opdrachten, voor alle uitgevoerde SIMA opdrachten of voor alle werkzaamheden die Opdrachtnemer uitvoert (ook buiten SIMA)	Deze eis is niet verbonden met PQC-opdrachten. Het gaat over alle werkzaamheden c.q. activiteiten (PQC.1 &2) die u ontplooit om deskundig te zijn op het gebied van PQC, dus ook buiten SIMA. Als activiteiten samenloop hebben met een Nadere opdracht is dat natuurlijk prima, maar PQC.4 betreft geen rapportage over wat u in een Nadere opdracht ter zake doet. Dat is aan de rapportageafspraken bij de betreffende NOK.
427		Bijlage 16	Art. 7	4	190	Bij art. 7: Opdrachtnemer maakt gebruik van subwerkers en met deze subwerkers zijn reeds contractuele afspraken gemaakt en deze kunnen niet zomaar gewijzigd worden. Gaat u ermee akkoord dat voor de subwerkers die opdrachtnemer al heeft de reeds gemaakte contractuele afspraken blijven bestaan en dat indien opdrachtnemer tijdens de opdracht nieuwe subwerkers inzet, dan art. 7 van toepassing is?	Uitgangspunt bij inzet van een subwerker als bedoeld in artikel 7 van de verwerkersovereenkomst is dat aan die subwerker dezelfde verplichtingen worden opgelegd als die welke in de verwerkersovereenkomst zijn opgenomen. Dit is een waarborg voor Opdrachtgever en voor de betreffende persoonsgegevens. Het is aan Opdrachtnemer om dit contractueel met zijn subwerker(s) te regelen. Zie in deze context ook de antwoorden op vragen 34, 41, 354 en 355.

428		AD & Bijlage 5a Antwoordformulier kwaliteitswens 1	5.2 Wensen ten aanzien van de kwalitei	32	313	In Bijlage 5a Antwoordformulier kwaliteitswens 1 onder vraagstelling vraagt U om “de belangrijkste strategische keuzes voor AI Governance”. Kunt u toelichten of u hier op zoek bent naar een uitwerking van een mogelijke AI governance, de knelpunten en keuzes waarop inschrijver u adviseert te acteren of een afweging inclusief een advies over de invulling van deze keuze binnen de context van de casus?	De Aanbestedende dienst is met deze vraagstelling op zoek naar een geïntegreerde uitwerking die bestaat uit analyse, afweging én advies ten aanzien van de belangrijkste strategische keuzes voor AI-governance binnen de casus.
429			Post Quantu m Cryptog rafie (PQC)	5	346	Inschrijver onderschrijft het belang van tijdige voorbereiding op quantumveiligheid, crypto-agility en relevante ontwikkelingen rondom Post Quantum Cryptografie. Tegelijkertijd begrijpen wij de eisen PQC.1 t/m PQC.5 als eisen die binnen de context van de dienstverlening onder SIMA 2026 proportioneel en risicogebaseerd moeten worden toegepast, mede afhankelijk van de aard, scope en inhoud van een concrete Aanvraag/Nadere overeenkomst en de mate waarin cryptografie of quantumveiligheid daarin daadwerkelijk aan de orde is. Kunt u bevestigen dat een Inschrijver bij inschrijving aan de PQC-eisen kan voldoen door aantoonbaar te beschikken over een actueel, passend en toetsbaar beleid/proces voor kennismangement, risicobeoordeling en advisering rondom quantumveiligheid en crypto-agility, gebaseerd op de in PQC.3 genoemde bronnen dan wel aantoonbaar gelijkwaardige of daarmee verenigbare internationale standaarden, waarbij de in PQC.3 opgenomen bronnen worden beschouwd als richtinggevend voor de invulling van de activiteiten uit PQC.2 en ruimte bestaat voor toepassing van gelijkwaardige, internationaal erkende standaarden en kaders die passend zijn bij de aard en omvang van een concrete Aanvraag? Indien dit niet de juiste uitleg is, kunt u dan verduidelijken welk minimaal niveau van borging, aantoonbaarheid en actualiteit van Inschrijvers op het moment van inschrijving wordt verwacht, mede in relatie tot het proportionaliteitsbeginsel en het opdrachtspecifieke karakter van de Nadere overeenkomsten?	Dat kan worden bevestigd als een mogelijke invulling van het kenbaar en aantoonbaar incorporeren.
430		Bijlage 16 Model verwerkersovereen komst ARVODI- 2025	artikel 5.4		354	Artikel 5.4 van de Verwerkersovereenkomst bepaalt dat persoonsgegevens niet buiten de EER worden verwerkt zonder uitdrukkelijke schriftelijke toestemming. Kunt u bevestigen dat toestemming kan worden verleend voor toegang door affiliates en subverwerkers buiten de EER indien passende doorgiftewaarborgen, waaronder SCC's waar vereist, zijn geïmplementeerd en de betreffende verwerking noodzakelijk is voor de dienstverlening?	De Aanbestedende dienst kan bevestigen dat, indien daartoe aanleiding bestaat, toestemming kan worden verleend voor verwerking van persoonsgegevens buiten de EER, waaronder toegang door affiliates en subverwerkers. Op grond van artikel 5.4 is dergelijke verwerking uitsluitend toegestaan na voorafgaande schriftelijke toestemming van Opdrachtgever, waarbij deze toestemming zo nodig onder voorwaarden wordt verleend. Zie ook het antwoord op vraag 34. Bij de beoordeling van een verzoek tot toestemming wordt onder meer betrokken dat: 1) sprake is van een noodzakelijke verwerking voor de dienstverlening; 2) passende doorgiftewaarborgen zijn getroffen conform de AVG, zoals toepassing van standaardcontractbepalingen of andere geldige mechanismen; 3) voldoende transparantie bestaat over de betrokken partijen, locaties en aard van de verwerking; 4) passende technische en organisatorische maatregelen zijn geborgd. 5) Aantoonbaar wordt voldaan en is geborgd. SCC's is de juridische kant van de bepaling, maar vergt dat dit ook aantoonbaar wordt uitgevoerd. Dit laat onverlet dat: toestemming niet generiek vooraf wordt verleend; maar steeds situatiespecifiek wordt beoordeeld en – waar nodig – voorzien van nadere voorwaarden.
431		Bijlage 16 Model verwerkersovereen komst ARVODI- 2025	artikel 7	4	355	Hoewel wij begrijpen dat aan subverwerkers een passend niveau van gegevensbeschermingsverplichtingen moet worden opgelegd, is het voor een wereldwijd opererende organisatie met groepsmaatschappijen en standaard IT-/support-subverwerkers niet praktisch mogelijk om per specifieke opdrachtgever afwijkende afspraken met deze subverwerkers te maken. Kunt u bevestigen dat Opdrachtnemer gebruik mag maken van vooraf bekendgemaakte groepsmaatschappijen en standaard IT-/support-subverwerkers, mits deze contractueel gebonden zijn aan substantieel vergelijkbare gegevensbeschermingsverplichtingen als opgenomen in de Verwerkersovereenkomst en Opdrachtgever een redelijk bezwaarrecht heeft ten aanzien van nieuwe subverwerkers? Indien nodig, bent u bereid artikel 7 van de Verwerkersovereenkomst hierop aan te passen door “dezelfde verplichtingen” te vervangen door “substantieel vergelijkbare verplichtingen”?	De Aanbestedende dienst gaat gedeeltelijk akkoord met uw voorstel. Er wordt onderkend dat Opdrachtnemer als internationaal opererende organisatie gebruik maakt van: groepsmaatschappijen; standaard IT- en support-subverwerkers; en dat het in de praktijk niet altijd mogelijk is om per opdrachtgever volledig afwijkende contractuele afspraken te maken. Daarom geldt het volgende: Opdrachtnemer mag na voorafgaande schriftelijke toestemming van Opdrachtgever gebruik maken van: vooraf bekendgemaakte subverwerkers (waaronder groepsmaatschappijen en standaard IT-/supportpartijen), mits: deze partijen contractueel gebonden zijn aan verplichtingen die inhoudelijk voldoende waarborgen bieden en materieel vergelijkbaar zijn met de Verwerkersovereenkomst; volledige transparantie wordt geboden over identiteit, rol en locatie van deze partijen; Opdrachtgever een redelijk bezwaarrecht heeft ten aanzien van wijzigingen of toevoegingen van nieuwe subverwerkers. De Aanbestedende dienst gaat niet akkoord met het aanpassen van artikel 7 door “dezelfde verplichtingen” te vervangen door “substantieel vergelijkbare verplichtingen”. Reden hiervoor is dat artikel 7 expliciet vereist dat aan subverwerkers dezelfde gegevensbeschermingsverplichtingen worden opgelegd als opgenomen in de Verwerkersovereenkomst. Dit uitgangspunt is bedoeld om een gelijkwaardig en afdwingbaar beschermingsniveau te waarborgen in de gehele verwerkkingsketen. Zie in deze context ook de antwoorden op vragen 34, 41, 190 en 354.

432					14	Vraag 1: Ontbrekende verwijzing naar Vraag 423 (SROI, IE-hergebruik en Indexatie) Referentie in NvI-1: Vragen 15 (SROI), 16 (indexatie), 120 (tariefindexatie), 400 (hergebruik) en 401. De Aanbestedende dienst verwijst in de antwoorden op vragen 15, 16, 120, 400 en 401 voor de inhoudelijke reactie naar 'het antwoord op vraag 423'. Dit specifieke vraagnummer ontbreekt echter in de gepubliceerde Nota van Inlichtingen-1, die eindigt bij vraag 422. Gezien het wezenlijke belang van de geadresseerde onderwerpen (zoals de indexatiemogelijkheid van SROI-bouwsteenbedragen, tariefindexatie in relatie tot de contractduur van vier jaar, en het hergebruik van pre-existente materialen door derden), verzoeken wij de Aanbestedende dienst dringend om alsnog de volledige en inhoudelijke antwoorden op deze vragen te publiceren.	Het antwoord op vraag 423 is terug te vinden op de laatste pagina van de Nota van Inlichtingen (pagina 43 van de 43).
433					34	Vraag 2: Uitsstel besluit Internationale Datadoorgifte en groepsbrede Subverwerkers Referentie in NvI-1: Vragen 34, 35, 190, 354 en 355. In de beantwoording van de vragen 34, 35, 190, 354 en 355 heeft de Aanbestedende dienst aangegeven dat de inhoudelijke standpuntbepaling omtrent de verwerking van persoonsgegevens buiten de EER en het gebruik van standaard groepsbrede subverwerkers in een volgende Nota van Inlichtingen zal worden beantwoord. Kan de Aanbestedende dienst thans, met het oog op de naderende inschrijfdeadline, bevestigen dat het een internationaal opererende Opdrachtnemer is toegestaan om, met inachtneming van passende wettelijke doorgiftewaARBorgen zoals Standard Contractual Clauses (SCC's), voor de reguliere interne backoffice-ondersteuning, hosting en gecentraliseerde clouddiensten gebruik te maken van groepsmaatschappijen en serviceproviders buiten de EER?	De Aanbestedende dienst kan deze bevestiging niet generiek geven. Het uitgangspunt blijft dat verwerking van persoonsgegevens buiten de EER en het inschakelen van subverwerkers uitsluitend is toegestaan voor zover dit in overeenstemming is met de toepasselijke verwerkersovereenkomst en de voor Opdrachtgever/Deelnemers geldende privacywetgeving. Indien hier afwijkingen of risico's op zijn, moet Opdrachtgever hier kennis van kunnen nemen en per geval kunnen afwegen of mitigerende maatregelen wenselijk zijn en/of dat deze geaccepteerd kunnen worden (of niet). Indien in het kader van een Nadere Overeenkomst sprake is van verwerking van persoonsgegevens door Opdrachtnemer, zal per situatie worden beoordeeld welke doorgiften, subverwerkers en passende waarborgen aanvaardbaar zijn. Het gebruik van Standard Contractual Clauses (SCC's) of andere wettelijke doorgifte-instrumenten leidt niet automatisch tot voorafgaande goedkeuring voor doorgifte buiten de EER of het gebruik van groepsbrede subverwerkers. De eerder aangekondigde nadere inhoudelijke beantwoording van deze onderwerpen blijft onverkort van kracht.
434					116	Vraag 3: Tegenstrijdigheid en cirkelverwijzing Post Quantum Cryptografie (PQC) Referentie in NvI-1: Vragen 116 en 416. Er is sprake van een cirkelverwijzing in de beantwoording van de PQC-eisen. In het antwoord op vraag 416 wordt voor de bevestiging dat de halfjaarlijkse rapportageverplichting onverkort geldt voor álle opdrachten verwezen naar vraag 116. De beantwoording van vraag 116 is echter uitgesteld naar de volgende Nota van Inlichtingen. Kan de Aanbestedende dienst thans uitsluitend geven op de oorspronkelijke vraag 116: geldt deze actieve halfjaarlijkse rapportage- en kennis-eis (PQC.1 t/m PQC.5) ook voor pure organisatie-, governance- of sourcingadviezen waarin geen enkele cryptografische of informatiebeveiligingscomponent aanwezig is?	Ja, zie het antwoord op vraag 426.
435	Bijlage: Programma van Eisen	Hoofdstuk 6			199	Vraag 4: De 'Winkans' (PI-1) versus legitieme 'No-Bids' bij capaciteits- of expertisegebrek Referentie in NvI-1: Vragen 199, 213 en 344. De Aanbestedende dienst bevestigt in het antwoord op vraag 213 dat 'onvoldoende beschikbare capaciteit' of 'beperkte aansluiting bij het gevraagde specialisme' legitieme redenen zijn voor een gemotiveerde no-bid. Tegelijkertijd stelt het antwoord op vraag 344 dat deze no-bids (in tegenstelling tot goedgekeurde vrijstellingen wegens belangenverstrengeling ex AP.12) de prestatie-indicator PI-1 (winkans) direct negatief beïnvloeden en tot degradatie naar de Bank kunnen leiden. Dit dwingt Opdrachtnemers ertoe om, puur ter bescherming van hun KPI-statistieken, defensieve en kwalitatief minder passende offertes in te dienen op minicompetitities waarvoor zij tijdelijk niet de juiste capaciteit of specialisten beschikbaar hebben. Erkent de Aanbestedende dienst dat dit de kwaliteit en doelmatigheid van de aanbesteding schaadt? Wij verzoeken de Aanbestedende dienst dringend om no-bids op basis van de in vraag 213 geaccepteerde deugdelijke motivering eveneens uit te sluiten van de PI-1 berekening.	De Aanbestedende dienst erkent dat er legitieme redenen kunnen zijn om geen Offerte uit te brengen, zoals onvoldoende beschikbare capaciteit of onvoldoende aansluiting bij het gevraagde specialisme. Om die reden is het niet uitbrengen van een Offerte niet verboden. De Aanbestedende dienst neemt het voorstel echter niet over. PI-1 is bewust ingericht als indicator voor de mate waarin een Opdrachtnemer daadwerkelijk bijdraagt aan het invullen van de behoefte van Deelnemers via minicompetitities. Het structureel niet uitbrengen van Offertes, ongeacht de reden daarvoor, heeft invloed op de relevante aanwezigheid en benutbaarheid van een Opdrachtnemer binnen de Raamovereenkomst. De Aanbestedende dienst acht het daarom niet wenselijk om andere situaties dan de reeds in het Programma van Eisen benoemde uitzonderingen uit te zonderen van de PI-1-berekening. Opdrachtnemers blijven zelf verantwoordelijk voor het maken van een afweging of zij over de benodigde capaciteit, expertise en commerciële bereidheid beschikken om deel te nemen aan een Aanvraag. Dat een gemotiveerde no-bid gevolgen kan hebben voor PI-1, past binnen de gekozen systematiek van het sturingsmechanisme.
436					62	Vraag 5: Intellectueel Eigendom en uitsluiting van Pre-existente Kennis (ARVODI art. 23) Referentie in NvI-1: Vragen 62, 101 en 121. In het antwoord op vraag 62 weigert de Aanbestedende dienst expliciet te bevestigen dat reeds bestaande, generieke of onafhankelijk ontwikkelde intellectuele eigendomsrechten, methoden en tools bij de Opdrachtnemer blijven. Artikel 23.2 ARVODI-2025 regelt weliswaar pre-existent IE van derden, maar voorziet niet in een expliciete bescherming en uitsluiting van het pre-existente IE (zoals gepatenteerde benchmarks en onderzoeksmodellen) van de Opdrachtnemer zelf. Dit brengt het onredelijke risico met zich mee dat door het verwerken van eigen methodologieën in een adviesrapport, deze rechten overgaan op de Staat. Kan de Aanbestedende dienst bevestigen dat pre-existent IE van Opdrachtnemer is uitgesloten van de overdrachtsplicht van artikel 23.1 ARVODI-2025, en dat de Staat hiervoor uitsluitend een niet-exclusief en niet-overdraagbaar gebruiksrecht verkrijgt ten behoeve van het interne gebruik van het adviesrapport?	Artikel 23 ARVODI-2025 blijft ongewijzigd van toepassing. Uitgangspunt blijft dat intellectuele eigendomsrechten op de resultaten die in het kader van de uitvoering van de Opdracht tot stand komen, aan Opdrachtgever toekomen. De Aanbestedende dienst onderkent echter dat Opdrachtnemer bij de uitvoering van opdrachten gebruik kan maken van reeds bestaande methoden, modellen, frameworks, hulpmiddelen, knowhow en andere intellectuele eigendomsrechten die voorafgaand aan de Opdracht reeds aan Opdrachtnemer toebehoorden of waarover Opdrachtnemer reeds beschikte. Voor zover dergelijke rechten niet specifiek voor de betreffende Opdracht zijn ontwikkeld, blijven deze bij Opdrachtnemer berusten. Indien het gebruik van dergelijke pre-existente intellectuele eigendomsrechten noodzakelijk is voor het gebruik van het opgeleverde resultaat door Opdrachtgever, zal Opdrachtnemer aan Opdrachtgever de daarvoor benodigde gebruiksrechten verstrekken overeenkomstig artikel 23 ARVODI-2025. De Aanbestedende dienst ziet geen aanleiding de door vragensteller voorgestelde aanvullende beperking of nadere regeling op te nemen.

437	Bijlage: Programma van Eisen	Hoofdstuk 6		337	Vraag 6: De disproportionele 'Combinatie-Gijzeling' van KPI-scores en Roulatie Referentie (NvI-1): Vraag 337; Programma van Eisen (Bijlage 3), hoofdstuk 6 (KPI-1 en KPI-2). In het antwoord op vraag 337 bevestigt de Aanbestedende dienst dat alle kritische prestatie-indicatoren (KPI-1, KPI-2, PI-1 en M-1) op combinatieniveau worden berekend. In het geval van een consortium of combinatie betekent dit dat de uitstekende prestaties van de ene combinant direct tenietgedaan kunnen worden door de (administratieve of operationele) tekortkomingen van een andere combinant. Dit brengt het onredelijke risico met zich mee dat een individuele combinant – die zelf aantoonbaar aan alle eisen voldoet – direct wordt getroffen door zware contractuele sancties (zoals een gele kaart of tijdelijke uitsluiting ex KPI-2), dan wel degradeert naar de Bank (sturingsmechanisme 2) als gevolg van een toerekenbare tekortkoming van een partner. Erkent de Aanbestedende dienst dat dit in strijd is met het proportionaliteitsbeginsel? Wij verzoeken de Aanbestedende dienst dringend om te bepalen dat eventuele waarschuwingen, gele kaarten, tijdelijke uitsluitingen of andere sancties uitsluitend worden opgelegd aan de specifiek tekortschietende combinant binnen het samenwerkingsverband, en dat combinanten die aantoonbaar aan hun individuele verplichtingen voldoen hiervan gevrijwaard blijven.	De Aanbestedende dienst neemt dit voorstel niet over. Een combinatie schrijft in als één Inschrijver en treedt na gunning op als één Opdrachtnemer. De prestaties die binnen de Raamovereenkomst worden geleverd, worden daarom beoordeeld op het niveau van de combinatie als geheel. Dit geldt eveneens voor de toepassing van KPI-1, KPI-2, PI-1, M-1 en de daaraan verbonden sturingsmechanismen en eventuele consequenties. Het is de verantwoordelijkheid van de combinanten onderling om passende afspraken te maken over de inrichting van de samenwerking, de verdeling van verantwoordelijkheden, de interne kwaliteitsborging en de beheersing van risico's die voortvloeien uit het gezamenlijk uitvoeren van de Raamovereenkomst. De Aanbestedende dienst acht deze systematiek niet disproportioneel. Het beoordelen en sanctioneren van individuele combinanten binnen één contractuele relatie zou leiden tot een aanzienlijke toename van complexiteit en uitvoeringslasten en past niet binnen de wijze waarop de Raamovereenkomst en de onderliggende opdrachtrelatie zijn ingericht. De combinatie is daarom integraal verantwoordelijk voor de nakoming van haar verplichtingen en wordt als één Opdrachtnemer beoordeeld.
438	Bijlage: Programma van Eisen	Hoofdstuk 3		21	Vraag 7: Facturatie-afhankelijkheid en Kredietrisico op de Penvoerder Referentie (NvI-1): Vraag 21; Programma van Eisen (Bijlage 3), Hoofdstuk 3 (Eis T.8). In de beantwoording van vraag 21 stelt de Aanbestedende dienst dat de individuele Deelnemer per Nadere overeenkomst bepaalt of rechtstreekse facturatie door combinanten is toegestaan. Voor een efficiënte en risico-arme bedrijfsvoering van consortia is rechtstreekse facturatie door de feitelijk uitvoerende partij de marktconforme norm. Het dwingend laten lopen van alle geldstromen via één penvoerder verhoogt de administratieve lasten aan rijkszijde én introduceert onnodige liquiditeits- en kredietrisico's tussen de combinanten onderling. Wij verzoeken de Aanbestedende dienst om in de model Nadere Overeenkomst (Bijlage 8) of de Raamovereenkomst op te nemen dat rechtstreekse facturatie door de individuele, uitvoerende combinant voor diens feitelijk geleverde aandeel te allen tijde is toegestaan indien de combinatie dit bij haar Offerte voor de specifieke Nadere overeenkomst verzoekt.	De Aanbestedende dienst neemt dit voorstel niet over. Een combinatie treedt tegenover Opdrachtgever op als één Opdrachtnemer en is als zodanig gezamenlijk verantwoordelijk voor de uitvoering van de Raamovereenkomst en de daaruit voortvloeiende Nadere overeenkomsten. De wijze waarop facturatie plaatsvindt, dient aan te sluiten bij deze contractuele inrichting. De Aanbestedende dienst acht het wenselijk dat Deelnemers per Nadere overeenkomst kunnen beoordelen of rechtstreekse facturatie door een combinant passend is. Daarbij kunnen onder meer administratieve, financiële, contractuele en uitvoeringsaspecten worden meegewogen. De huidige bepaling, waarin rechtstreekse facturatie door een combinant uitsluitend mogelijk is na voorafgaande toestemming van de betreffende Deelnemer, blijft daarom ongewijzigd van kracht. Het enkele verzoek van een combinatie om rechtstreeks te mogen factureren leidt niet automatisch tot toestemming van de Deelnemer.
439	Bijlage: Programma van Eisen	Hoofdstuk 7		214	Vraag 8: SROI-Hoofdelijkheid bij Consortium-tekortkomingen Referentie (NvI-1): Vraag 214; Programma van Eisen (Bijlage 3), hoofdstuk 7 (Eis M.1). Onder eis M.1 is bepaald dat de social return-verplichting van 2% cumulatief wordt berekend over de totale gefactureerde omzet van de combinatie binnen een contractjaar. De Raamovereenkomst wordt aangegaan door de combinatie als één contractpartij met gezamenlijke en hoofdelijke aansprakelijkheid jegens de Staat. Indien één van de combinanten zijn aandeel in de social return-verplichting niet realiseert, kan de Staat de boete van 200% of contractuele sancties formeel verhalen op de gehele combinatie. Kan de Aanbestedende dienst in het kader van de redelijkheid en proportionaliteit expliciet bevestigen dat eventuele SROI-boetes, sancties of herstelmaatregelen wegens het niet (volledig) realiseren van de social return-verplichting uitsluitend worden opgelegd aan en verhaald op de specifieke combinant die niet aan zijn individueel (naar rato van diens omzetaandeel) vastgestelde SROI-verplichting heeft voldaan, en dat de overige combinanten hiervoor gevrijwaard zijn?	De Aanbestedende dienst bevestigt dit niet. Een combinatie treedt in het kader van deze aanbesteding op als één Inschrijver en na gunning als één Opdrachtnemer. De op de Raamovereenkomst van toepassing zijnde verplichtingen, waaronder de verplichtingen met betrekking tot Social Return, rusten daarom op de combinatie als geheel. De wijze waarop de combinanten onderling invulling geven aan de Social Return-verplichting, inclusief een eventuele verdeling van doelstellingen, inspanningen, kosten, risico's en aansprakelijkheden, is een aangelegenheid van de combinanten zelf. De Aanbestedende dienst is geen partij bij deze interne afspraken. Eventuele tekortkomingen ten aanzien van de naleving van de Social Return-verplichtingen worden daarom beoordeeld op het niveau van de combinatie als Opdrachtnemer. De Aanbestedende dienst ziet geen aanleiding om binnen één contractuele relatie sancties, herstelmaatregelen of aansprakelijkheden toe te rekenen aan individuele combinanten. De huidige systematiek blijft derhalve ongewijzigd van kracht.
440				73	Vraag 9: Begrenzing van Auditrechten ter bescherming van propriëtaire Kennisdatabases Referentie (NvI-1): Vragen 73, 93, 358 en 387; Bijlage 7 (Model Raamovereenkomst), art. 8.6; Bijlage 16, art. 11.2. In de beantwoording van vragen 73, 93, 358 en 387 geeft de Aanbestedende dienst aan dat zij audits zorgvuldig, proportioneel en met inachtneming van de redelijke belangen van Opdrachtnemer zal uitvoeren. Om de intellectuele eigendomsrechten, vertrouwelijkheid en de privacy van de overige (wereldwijde) klanten van Opdrachtnemer te borgen, is een heldere, contractuele begrenzing van de reikwijdte van deze audits essentieel. Kan de Aanbestedende dienst bevestigen dat de auditrechten onder artikel 8.6 van de Raamovereenkomst en artikel 11.2 van de Verwerkersovereenkomst in geen geval toegang geven tot de algemene (wereldwijde) benchmarkdatabases, gepatenteerde IT-systemen, interne margestructuren of gegevens van andere opdrachtgevers van Opdrachtnemer die geen onderdeel uitmaken van de specifiek voor deze Deelnemer verrichte Diensten?	De Aanbestedende dienst kan dit bevestigen voor zover de betreffende informatie geen onderdeel uitmaakt van de uitvoering van de Diensten of de naleving van contractuele verplichtingen onder de Raamovereenkomst of een Nadere Overeenkomst. De auditrechten zijn bedoeld om vast te stellen of Opdrachtnemer voldoet aan de op hem rustende verplichtingen en dienen proportioneel te worden uitgeoefend. Daarbij zal de Aanbestedende dienst rekening houden met de gerechtvaardigde belangen van Opdrachtnemer, waaronder vertrouwelijkheid, bescherming van intellectuele eigendomsrechten, bedrijfsgevoelige informatie en verplichtingen jegens derden.
441				63	Vraag 10: De demarcatie en uitsluiting van de 'Kennis-gijzeling' (ARVODI art. 24) Referentie (NvI-1): Vraag 63; Bijlage 9 (ARVODI-2025), artikel 24.1. In de beantwoording van vraag 63 weigert de Aanbestedende dienst in te stemmen met de overdracht van rechten en verplichtingen aan met Opdrachtnemer verbonden groepsmaatschappijen of concernonderdelen (ex artikel 24 ARVODI-2025) bezijden voorafgaande toestemming. Voor internationaal opererende adviesorganisaties die werken met gecentraliseerde 'Service Centers' en interne herstructureringen ter optimalisatie van hun dienstverlening, is deze onvoorwaardelijke blokkade operationeel zeer belemmerend. Kan de Aanbestedende dienst bevestigen dat de toestemming voor overdracht ex artikel 24 ARVODI-2025 niet op onredelijke gronden zal worden onthouden of vertraagd indien de overdracht plaatsvindt aan een 100% gelieerde groepsmaatschappij binnen dezelfde concernstructuur, mits de kwaliteit en continuïteit van de dienstverlening onverkort gegarandeerd blijven?	De Aanbestedende dienst kan bevestigen dat een verzoek om toestemming als bedoeld in artikel 24 ARVODI-2025 zorgvuldig zal worden beoordeeld. Daarbij worden onder meer de gevolgen voor de continuïteit van de dienstverlening, de kwaliteit van de uitvoering, de financiële draagkracht, de naleving van de contractuele verplichtingen en eventuele aanbestedingsrechtelijke aspecten betrokken. De Aanbestedende dienst kan echter niet op voorhand bevestigen dat toestemming steeds zal worden verleend voor overdracht aan een groepsmaatschappij, ook niet indien sprake is van een 100% gelieerde vennootschap. Een dergelijke beoordeling vindt plaats aan de hand van de concrete omstandigheden van het geval. De Aanbestedende dienst heeft niet de intentie om verzoeken onredelijk te weigeren of onnodig te vertragen, maar behoudt zich het recht voor ieder verzoek afzonderlijk te beoordelen. De huidige bepaling blijft daarom ongewijzigd van kracht.

442					32	Vraag 11: Afbakening persoonlijke aansprakelijkheid bij Integriteitsverklaring Externen versus centrale IT-infrastructuur Referentie in NvI-1: Vraag 32; Bijlage 13 (Model Integriteitsverklaring Rijk voor externen). In de beantwoording van vraag 32 stelt de Aanbestedende dienst dat Deelnemers kunnen verlangen dat extern in te zetten adviseurs op persoonlijke titel de Integriteitsverklaring Rijk voor externen ondertekenen. Voor werknemers van (internationale) kennis- en adviesorganisaties geldt dat projectinformatie zich noodzakelijkerwijs bevindt binnen de centrale netwerkomgevingen, servers en cloudsystemen van de werkgever. Een individuele medewerker heeft hierop geen feitelijke of technische beheerzeggenschap. Het op persoonlijke titel ondertekenen van een verklaring mag er niet toe leiden dat een individuele medewerker persoonlijk of strafrechtelijk aansprakelijk wordt gehouden voor geheimhoudings- of beveiligingsincidenten die zich voordoen binnen de corporate IT-infrastructuur van de werkgever buiten de directe invloedssfeer van de medewerker. Kan de Aanbestedende dienst bevestigen dat de op persoonlijke titel te ondertekenen integriteitsverklaring uitsluitend betrekking heeft op het eigen, individuele en feitelijke handelen of nalaten van de betreffende adviseur, en dat deze verklaring géén persoonlijke (civiele of strafrechtelijke) aansprakelijkheid schept voor (technische) beveiligings- of geheimhoudingsincidenten binnen de centrale netwerk- en geautomatiseerde systemen van Opdrachtnemer?	De Aanbestedende dienst kan bevestigen dat de Integriteitsverklaring Rijk voor externen primair is bedoeld om de betreffende externe persoon te wijzen op de normen en verwachtingen ten aanzien van integer handelen bij de uitvoering van werkzaamheden voor de Deelnemer. De verklaring ziet op het eigen handelen en nalaten van de betreffende externe adviseur binnen diens invloedssfeer. De verklaring beoogt niet om de bestaande wettelijke verdeling van verantwoordelijkheden en aansprakelijkheden tussen werkgever, werknemer en opdrachtgever te wijzigen. De ondertekening van de Integriteitsverklaring schept op zichzelf geen aanvullende civielrechtelijke of strafrechtelijke aansprakelijkheid voor technische beveiligingsincidenten, tekortkomingen in centrale IT-infrastructuren of geautomatiseerde systemen van Opdrachtnemer waarover de betreffende externe adviseur geen feitelijke zeggenschap, beheerbevoegdheid of verantwoordelijkheid heeft. Indien zich een integriteits-, geheimhoudings- of beveiligingsincident voordoet, zal steeds op basis van de concrete feiten en omstandigheden worden beoordeeld welke partij of persoon daarvoor verantwoordelijk is.
443	Bijlage: Programma van Eisen	Hoofdstuk 1			157	Vraag 12: Reikwijdte Databeperking EER/EU (Eis A.5): Demarcatie tussen Persoonsgegevens en Reguliere Projectinformatie Referentie in NvI-1: Vraag 157; Programma van Eisen (Bijlage 3), eis A.5. In de beantwoording van vraag 157 stelt de Aanbestedende dienst enerzijds dat het verwerken van informatie buiten de EU met de Deelnemer moet worden afgestemd, maar formuleert anderzijds eis A.5 waarin staat dat alle gegevensverwerkingen en dienstverlening buiten de omgevingen van Deelnemers uitsluitend binnen de EER/EU-jurisdictie mogen plaatsvinden, tenzij schriftelijke toestemming is verleend. Voor internationale adviesorganisaties met centrale backoffice-, kwaliteits- en hostingvoorzieningen (bijvoorbeeld servers in de VS) zou dit betekenen dat voor vrijwel elke opdracht vooraf schriftelijke toestemming nodig is, ook als er géén sprake is van persoonsgegevens. Kan de Aanbestedende dienst verduidelijken of de dwingende EER-jurisdictie-eis uit eis A.5 en vraag 157 uitsluitend betrekking heeft op de verwerking van persoonsgegevens (in de zin van de AVG), óf dat deze ook geldt voor algemene, niet-geheime advies- en projectinformatie? Indien de eis breed geldt voor alle informatie: is de Aanbestedende dienst bereid toe te staan dat Inschrijvers bij het sluiten van de Raamovereenkomst generieke toestemming vragen voor het gebruik van hun standaard (beveiligde) internationale IT- en cloudinfrastructuur?	Eis A.5 heeft betrekking op de verwerking, opslag en beschikbaarstelling van informatie die in het kader van de uitvoering van de Opdracht wordt verwerkt buiten de omgevingen van de Deelnemer. De eis is niet beperkt tot persoonsgegevens in de zin van de AVG. De Aanbestedende dienst acht het, gelet op de aard van de opdrachten en de mogelijk gevoelige informatie die daarbij wordt verwerkt, wenselijk om regie te houden op de jurisdicties waarbinnen dergelijke informatie wordt verwerkt en opgeslagen. Om die reden geldt als uitgangspunt dat verwerking buiten de omgevingen van de Deelnemer plaatsvindt binnen de EER/EU-jurisdictie, tenzij de Deelnemer vooraf schriftelijk toestemming verleent. De Aanbestedende dienst neemt het voorstel om bij het sluiten van de Raamovereenkomst een generieke toestemming te verlenen voor het gebruik van standaard internationale IT-, cloud- of backofficevoorzieningen niet over. Deelnemers moeten per situatie kunnen beoordelen welke informatie wordt verwerkt, welke risico's daaraan verbonden zijn en welke waarborgen aanwezig zijn. Indien een Opdrachtnemer voor de uitvoering van een specifieke opdracht gebruik wenst te maken van voorzieningen buiten de EER/EU-jurisdictie, kan hiervoor gemotiveerd toestemming worden gevraagd bij de betreffende Deelnemer. Deze zal een dergelijk verzoek beoordelen aan de hand van de omstandigheden van het geval en de daarbij getroffen beheersmaatregelen.
444					218	Vraag 13: Voorafgaande Generieke Toestemming voor Inzet van Gelieerde Concernentiteiten (Onderaanneming) Referentie in NvI-1: Vraag 218; Bijlage 9 (ARVODI-2025), artikel 6.1. In het antwoord op vraag 218 stelt de Aanbestedende dienst dat voor de inzet van entiteiten met een eigen rechtspersoonlijkheid binnen hetzelfde concern (zoals zustermaatschappijen in België of Duitsland) voorafgaande schriftelijke toestemming voor onderaanneming vereist is. Voor internationale adviesorganisaties die voor specifieke materiedeskundigheid of capaciteit regelmatig gebruikmaken van consultants uit Europese groepsentiteiten binnen dezelfde merk- en kwaliteitsstructuur, creëert het per individuele minicompitie afzonderlijk aanvragen van toestemming een zware administratieve belasting en vertraging. Kan de Aanbestedende dienst bevestigen dat Inschrijvers bij hun Inschrijving op de Raamovereenkomst een vast overzicht van hun Europese groepsmaatschappijen/gelieerde concernentiteiten mogen opgeven, en dat de gunning van de Raamovereenkomst tevens geldt als de voorafgaande schriftelijke toestemming (ex artikel 6 ARVODI) voor het inzetten van deze specifiek benoemde groepsentiteiten bij de uitvoering van Nadere Overeenkomsten?	Aanbestedende dienst kan bevestigen dat onderaannemers die met naam en toenaam zijn opgegeven in het UEA en niet voor het ondertekenen van de Overeenkomst door Aanbestedende dienst geweigerd zijn, gedurende de looptijd van de Overeenkomst ingezet kunnen worden bij uitvoering van opdrachten. Voor onderaannemers die niet zijn opgenomen in het UEA en die in een later stadium nodig zijn voor de uitvoering van een opdracht, is eerst toestemming nodig van Opdrachtgever.
445	Bijlage 7	7.2/8.2	4	4	17	Kunt u toelichten op basis van welke onderbouwing (bijvoorbeeld eerdere schadegevallen of vergelijkbare raamovereenkomsten) een vast bedrag van € 50.000 per gebeurtenis als proportioneel wordt beschouwd, ongeacht de ernst van de schending?"	De Aanbestedende dienst acht de boete van € 50.000 per gebeurtenis proportioneel gelet op het belang van de geheimhoudingsverplichtingen binnen deze Raamovereenkomst en de mogelijke gevolgen van een schending daarvan voor Deelnemers, de Staat en betrokken derden. De boete heeft primair een preventief karakter en dient als prikkel tot naleving van de geheimhoudingsverplichtingen. Daarbij is niet enkel de daadwerkelijk geleden schade relevant, maar ook het risico op schade, verlies van vertrouwen, reputatieschade en mogelijke gevolgen voor de uitvoering van publieke taken. De hoogte van de boete is bewust vastgesteld als een vast bedrag, zodat vooraf voor alle Opdrachtnemers duidelijk is welke consequentie verbonden is aan een schending van de geheimhoudingsverplichtingen. De Aanbestedende dienst acht een verdere differentiatie naar aard, omvang of gevolgen van de schending niet noodzakelijk.

446	Bijlage 16	Artikel 5.4 van de verwerkersovereenkomst: buiten de EER	3		34	Kunt u bevestigen dat, in de gevallen waarin persoonlijke ondertekening wordt verlangd, dit uitsluitend tot doel heeft de betreffende adviseur te wijzen op de Gedragscode Integriteit Rijk en niet leidt tot een persoonlijke aansprakelijkheid van die adviseur jegens Opdrachtgever of Deelnemer, welke aansprakelijkheid onverkort bij Opdrachtnemer als contractspartij blijft berusten?	Ja. De Aanbestedende dienst bevestigt dat de Integriteitsverklaring Rijk voor externen primair tot doel heeft de betreffende externe adviseur te wijzen op de normen en verwachtingen ten aanzien van integer handelen, waaronder de Gedragscode Integriteit Rijk (GIR), en deze normen expliciet onder de aandacht te brengen. De ondertekening van de Integriteitsverklaring leidt op zichzelf niet tot het ontstaan van een afzonderlijke contractuele relatie tussen de externe adviseur en de Opdrachtgever of Deelnemer, noch tot een uitbreiding van diens persoonlijke aansprakelijkheid. De contractuele verantwoordelijkheden en aansprakelijkheden uit hoofde van de Raamovereenkomst en Nadere Overeenkomsten blijven onverkort rusten op Opdrachtnemer als contractspartij. Dit laat onverlet dat een ieder verantwoordelijk blijft voor zijn eigen handelen en dat in voorkomende gevallen wettelijke aansprakelijkheid of andere rechtsgevolgen kunnen voortvloeien uit individueel handelen of nalaten. De Integriteitsverklaring beoogt echter niet hiervan af te wijken of aanvullende persoonlijke aansprakelijkheden in het leven te roepen.
447	Aanbestedingsdocument				42	Zoals gesteld is dit niet beperkt tot accountancy-specifieke onafhankelijkheidsregelgeving, maar ziet op onze structuur als zodanig: wij bestaan uit afzonderlijke, zelfstandige juridische entiteiten (member firms) die ieder een eigen rechtspersoonlijkheid hebben, maar die zich naar de markt en potentiële Opdrachtgevers toe wél presenteren als één samenhangende multinational, onder gebruik van dezelfde naam, gedeelde IT-systemen en netwerkbrede policies en standards. Kunt u alsnog bevestigen dat het is toegestaan om vertrouwelijke informatie op een 'need to know'-basis te delen met andere member firms binnen ons netwerk, mits deze member firms contractueel gebonden zijn aan ten minste gelijkwaardige geheimhoudingsverplichtingen als waarvoor Opdrachtnemer jegens Opdrachtgever instaat, en uitsluitend voor zover noodzakelijk voor risicomanagement, kwaliteitsborging of de uitvoering van de werkzaamheden?	De Aanbestedende dienst kan deze bevestiging niet in algemene zin geven. Uitgangspunt blijft dat vertrouwelijke informatie die in het kader van de Raamovereenkomst of een Nadere Overeenkomst wordt verstrekt, uitsluitend mag worden gedeeld met derden voor zover dit noodzakelijk is voor de uitvoering van de betreffende opdracht en voor zover dit contractueel is toegestaan. Member firms, groepsmaatschappijen of andere entiteiten met een eigen rechtspersoonlijkheid worden in het kader van deze aanbesteding als afzonderlijke rechtspersonen beschouwd. Het feit dat deze entiteiten onderdeel uitmaken van hetzelfde internationale netwerk, gebruikmaken van dezelfde merknaam, IT-systemen, standaarden of kwaliteitsprocessen, leidt niet automatisch tot een recht om vertrouwelijke informatie onderling te delen. Indien het voor risicomanagement, kwaliteitsborging of de uitvoering van de werkzaamheden noodzakelijk is om vertrouwelijke informatie te delen met andere member firms binnen het netwerk, dient Opdrachtnemer hiervoor de toepasselijke contractuele bepalingen, waaronder eventuele geheimhoudings-, beveiligings-, privacy- en onderaannemingsverplichtingen, na te leven. Afhankelijk van de aard van de informatie en de beoogde ontvanger kan daarnaast voorafgaande toestemming van de Deelnemer vereist zijn. De Aanbestedende dienst ziet geen aanleiding om een generieke toestemming voor netwerkbrede uitwisseling van vertrouwelijke informatie op te nemen. Wel zullen concrete verzoeken worden beoordeeld op basis van de omstandigheden van het geval, de noodzaak van de gegevensdeling en de getroffen waarborgen.
TR	Bijlage 9	19,2			57	Kunt u alsnog specifiek reageren op het verzoek om aansprakelijkheid voor indirecte schade (waaronder gevolgschade, gederfde winst en bedrijfsstagnatie) contractueel uit te sluiten?"	De Aanbestedende dienst gaat niet akkoord met het contractueel uitsluiten van aansprakelijkheid voor indirecte schade, gevolgschade, gederfde winst of bedrijfsstagnatie. De Aanbestedende dienst wijst erop dat artikel 19 ARVODI-2025 reeds voorziet in een gemaximeerde aansprakelijkheidsregeling. Daarbij is bewust geen onderscheid gemaakt tussen verschillende schadecategorieën. De Aanbestedende dienst acht dit passend, aangezien de aard en omvang van de mogelijke schade, als gevolg van een tekortkoming, vooraf niet altijd goed zijn te kwalificeren. De Aanbestedende dienst wijst er bovendien op dat het BW ook geen onderscheid maakt tussen directe en indirecte schade. Het uitsluiten van bepaalde schadecategorieën zou ertoe kunnen leiden dat een onevenredig deel van de daadwerkelijk veroorzaakte schade voor rekening van Opdrachtgever blijft, ook in situaties waarin deze schade het gevolg is van een toerekenbare tekortkoming van Opdrachtnemer. De Aanbestedende dienst acht dit niet wenselijk. De Aanbestedende dienst ziet daarom geen aanleiding af te wijken van de aansprakelijkheidsregeling zoals opgenomen in artikel 19 ARVODI-2025.
449	Bijlage 9	21,4			60	Kunt u nader motiveren waarom voor Nadere overeenkomsten geen minimale opzegtermijn kan worden vastgelegd, en bent u bereid als ondergrens een korte, generieke opzegtermijn op te nemen die casuïstiek onverlet laat?	Nadere Overeenkomsten kunnen sterk verschillen in aard, omvang, looptijd, afhankelijkheden en de belangen die met de uitvoering zijn gemoeid. Hierdoor acht de Aanbestedende dienst het niet wenselijk om voor alle Nadere Overeenkomsten een generieke minimale opzegtermijn vast te leggen. Een vaste ondergrens zou de benodigde flexibiliteit kunnen beperken bij situaties waarin een onmiddellijke beëindiging of juist een langere afbouwperiode aangewezen is. Deelnemers moeten per Nadere Overeenkomst kunnen bepalen welke afspraken, mede gelet op de specifieke omstandigheden van de opdracht, passend zijn. Voor zover een Nadere Overeenkomst voorziet in een opzeggingsmogelijkheid, kunnen daarbij opdracht-specifieke afspraken worden gemaakt over termijnen, overdracht, afbouw en continuïteit. De Aanbestedende dienst ziet geen aanleiding hiervoor reeds op Raamovereenkomstniveau een generieke minimale opzegtermijn op te nemen.

450	Bijlage 7 Model Raamovereenkomst	art. 8.3			92	Kunt u toelichten of u bereid bent de vrijwaring in artikel 8.3 te beperken tot aanspraken die rechtstreeks voortvloeien uit toerekenbaar handelen of nalaten van Opdrachtnemer bij de uitvoering van de Overeenkomst?"	Artikel 8.3 van de Raamovereenkomst sluit aan bij artikel 19 ARVODI-2025 en is bedoeld om Opdrachtgever te beschermen tegen aanspraken van derden die verband houden met een tekortkoming van Opdrachtnemer bij de uitvoering van diens contractuele verplichtingen. De Aanbestedende dienst acht deze systematiek passend voor de aard van de dienstverlening. De Aanbestedende dienst merkt op dat de vrijwaringsverplichting niet los kan worden gezien van de overige bepalingen van de Raamovereenkomst en de ARVODI-2025, waaronder de daarin opgenomen voorwaarden, beperkingen en aansprakelijkheidsregeling. De vrijwaring strekt er niet toe Opdrachtnemer aansprakelijk te houden voor aanspraken die geen verband houden met diens handelen, nalaten of verantwoordelijkheid binnen de uitvoering van de Overeenkomst. Gelet hierop ziet de Aanbestedende dienst geen aanleiding om artikel 8.3 aan te passen of nader te beperken.
451	Bijlage 9	Intellectuele eigendomsrechten op adviesdocumenten	9		121	Kunt u expliciet bevestigen dat artikel 23 ARVODI-2025 niet ziet op pre-existente kennis, methodologieën, frameworks en tools van Opdrachtnemer, en dat deze buiten de overdracht van auteurs- en databankrechten vallen?"	Artikel 23 ARVODI-2025 blijft ongewijzigd van toepassing. Uitgangspunt blijft dat intellectuele eigendomsrechten op de resultaten die in het kader van de uitvoering van de Opdracht tot stand komen aan Opdrachtgever toekomen. De Aanbestedende dienst onderkent echter dat Opdrachtnemer bij de uitvoering van opdrachten gebruik kan maken van reeds bestaande kennis, methodologieën, frameworks, modellen, tools, databestanden, knowhow en andere intellectuele eigendomsrechten waarover Opdrachtnemer reeds beschikte voorafgaand aan de uitvoering van de betreffende opdracht. Voor zover dergelijke intellectuele eigendomsrechten niet als resultaat van de opdracht tot stand zijn gekomen, blijven deze bij Opdrachtnemer berusten. Indien dergelijke pre-existente intellectuele eigendomsrechten noodzakelijk zijn voor het gebruik van het opgeleverde resultaat door Opdrachtgever, dient Opdrachtnemer Opdrachtgever de daarvoor benodigde gebruiksrechten te verstrekken overeenkomstig artikel 23 ARVODI-2025. De Aanbestedende dienst ziet geen aanleiding om in de Raamovereenkomst nader te bepalen dat alle pre-existente kennis, methodologieën, frameworks en tools categorisch buiten de werking van artikel 23 ARVODI-2025 vallen. Iedere situatie zal moeten worden beoordeeld aan de hand van de aard van de betreffende intellectuele eigendomsrecht en de wijze waarop dit onderdeel uitmaakt van het opgeleverde resultaat.
452	Bijlage 9	Verwerken persoonsgegevens	4		126	Kunt u toelichten waarom Opdrachtgever uitgaat van een verwerker-verwerkingsverantwoordelijke relatie in plaats van twee zelfstandig verwerkingsverantwoordelijken, gelet op de professionele autonomie en onafhankelijkheidseisen die aan het advies worden gesteld?"	De Aanbestedende dienst gaat er niet op voorhand van uit dat bij iedere opdracht sprake is van een verwerker-verwerkingsverantwoordelijke relatie. Zoals reeds aangegeven, zal bij de uitvoering van Nadere Overeenkomsten in de regel geen sprake zijn van verwerking van persoonsgegevens door Opdrachtnemer in opdracht van Opdrachtgever. De Verwerkersovereenkomst is opgenomen omdat zich situaties kunnen voordoen waarin Opdrachtnemer bij de uitvoering van een opdracht wél persoonsgegevens verwerkt ten behoeve van Opdrachtgever en daarbij kwalificeert als verwerker in de zin van de AVG. In dergelijke gevallen dient een verwerkersovereenkomst beschikbaar te zijn. De professionele autonomie, inhoudelijke onafhankelijkheid en resultaatverantwoordelijkheid van Opdrachtnemer bij het uitbrengen van strategische adviezen leiden niet zonder meer tot de conclusie dat Opdrachtnemer altijd zelfstandig verwerkingsverantwoordelijke is. De kwalificatie als verwerkingsverantwoordelijke, gezamenlijke verwerkingsverantwoordelijke of verwerker dient steeds te worden beoordeeld aan de hand van de feitelijke omstandigheden van de betreffende verwerking en de rollen van partijen daarbij. De Aanbestedende dienst ziet daarom geen aanleiding om op Raamovereenkomstniveau vast te leggen dat steeds sprake is van twee zelfstandig verwerkingsverantwoordelijken. Indien bij een concrete opdracht persoonsgegevens worden verwerkt, zal de toepasselijke rolverdeling worden bepaald op basis van de AVG en de feitelijke inrichting van de betreffende verwerking.
453	Bijlage 9	Aansprakelijkheid	7		127	Kunt u bevestigen of de maatstaf van artikel 6:98 BW (redelijke toerekening) van toepassing is op de aansprakelijkheidsregeling van artikel 19.2 ARVODI-2025, en zo ja, bent u bereid dit expliciet in de bepaling op te nemen?"	De Aanbestedende dienst bevestigt dat op de aansprakelijkheidsregeling van artikel 19 ARVODI-2025 het Nederlandse schadevergoedingsrecht van toepassing is, waaronder de regels omtrent causaliteit en toerekening van schade zoals neergelegd in artikel 6:98 BW.
454	Bijlage 9	Art. 11.6 en Art. 7.2 Raamovereenkomst	4		192	Kunt u bevestigen welke procedure geldt om vast te stellen dát een schending van de geheimhoudingsverplichting heeft plaatsgevonden voordat de boete daadwerkelijk wordt opgelegd, en welke bezwaarmogelijkheid Opdrachtnemer daarbij heeft?"	De Aanbestedende dienst zal een boete niet opleggen zonder voorafgaand vast te stellen dat sprake is van een schending van de contractuele geheimhoudingsverplichtingen. Indien de Aanbestedende dienst van oordeel is dat sprake is van een dergelijke schending, zal Opdrachtnemer hierover worden geïnformeerd en in de gelegenheid worden gesteld zijn zienswijze te geven en relevante feiten en omstandigheden aan te dragen. De Aanbestedende dienst zal deze informatie betrekken bij haar beoordeling. De uiteindelijke vaststelling of sprake is van een schending en of een boete wordt opgelegd, geschiedt door de Aanbestedende dienst met inachtneming van de toepasselijke contractuele bepalingen en de algemene beginselen van redelijkheid en billijkheid. Indien Opdrachtnemer het niet eens is met een opgelegde boete, staan de gebruikelijke contractuele en civielrechtelijke rechtsmiddelen open.

455	ARVODI-2025 (Bijlage 9)	Aansprakelijkheid		ARVO DI-2025	211	Kunt u specifiek ingaan op de verzekerbareheid van aansprakelijkheid bij grove schuld van Personeel, en toelichten waarom u het advies van de Commissie van Aanbestedingsexperts op dit punt niet volgt?"	De Aanbestedende dienst onderkent dat de verzekerbareheid van aansprakelijkheid voor grove schuld of bewuste roekeloosheid van personeel in de markt beperkt kan zijn. Dit gegeven vormt echter op zichzelf geen aanleiding om af te wijken van artikel 19 ARVODI-2025. De aansprakelijkheidsregeling in de ARVODI-2025 is gebaseerd op de gedachte dat ernstige verwijtbare gedragingen, waaronder gevallen van grove schuld of bewuste roekeloosheid, in beginsel voor rekening en risico behoren te blijven van de contractspartij die daarvoor verantwoordelijk is. De Aanbestedende dienst acht dit passend gelet op de aard van de dienstverlening en de belangen die met de opdrachten zijn gemoeid. Voor zover vragensteller verwijst naar uitspraken of adviezen van de Commissie van Aanbestedingsexperts merkt de Aanbestedende dienst op dat dergelijke adviezen steeds moeten worden beoordeeld in de context van de specifieke aanbesteding waarop zij betrekking hebben. De Aanbestedende dienst is van oordeel dat de in artikel 19 ARVODI-2025 opgenomen risicoverdeling, inclusief de uitzonderingen op de aansprakelijkheidsbeperking, voor onderhavige Raamovereenkomst proportioneel en passend is. De Aanbestedende dienst ziet daarom geen aanleiding om artikel 19 ARVODI-2025 op dit punt aan te passen.
456	ARVODI-2025 (Bijlage 9)			19.3 sub c en d	222	Kunt u expliciet reageren op het voorstel om voor aanspraken op grond van artikel 19.3 sub c en d (IE-schendingen en toezichthouderboetes) een aparte aansprakelijkheidsclausule van € 5.000.000 op te nemen?"	De Aanbestedende dienst acht het niet wenselijk om voor de in artikel 19.3 sub c en d ARVODI-2025 genoemde gevallen een afzonderlijke aansprakelijkheidslimiet van € 5.000.000 op te nemen. De uitzonderingen in artikel 19.3 zijn bewust opgenomen omdat deze zien op risico's die naar hun aard behoren te worden gedragen door de partij die deze het beste kan beheersen. Dit geldt onder meer voor inbreuken op intellectuele eigendomsrechten van derden en voor schade die voortvloeit uit schending van wet- en regelgeving inzake de bescherming van persoonsgegevens of het handelen in strijd met rechtmatige instructies van de verwerkingsverantwoordelijke. Het opnemen van een aanvullende aansprakelijkheidslimiet zou ertoe kunnen leiden dat een deel van de gevolgen van dergelijke overtredingen voor rekening van Opdrachtgever blijft, terwijl deze risico's primair binnen de invloedssfeer van Opdrachtnemer liggen. De Aanbestedende dienst acht dit niet passend. De Aanbestedende dienst ziet daarom geen aanleiding om voor artikel 19.3 sub c en d ARVODI-2025 een afzonderlijke aansprakelijkheidsclausule op te nemen.
457	Bijlage 9	Art. 11			277	Kunt u bevestigen dat algemene kennis, methodieken en knowhow die Opdrachtnemer los van de opdracht heeft ontwikkeld, uitdrukkelijk buiten de geheimhoudingsverplichting van artikel 11 ARVODI-2025 vallen, ook indien deze zijn toegepast bij de uitvoering van een Opdracht?"	De Aanbestedende dienst bevestigt deze interpretatie niet in algemene zin. Artikel 11 ARVODI-2025 ziet op vertrouwelijke informatie die een Partij in het kader van de Overeenkomst van de andere Partij ontvangt of waarvan zij in dat kader kennisneemt. De geheimhoudingsverplichting strekt zich niet zonder meer uit tot algemene kennis, ervaring, professionele vaardigheden, methodieken en knowhow waarover Opdrachtnemer reeds beschikte voorafgaand aan de uitvoering van de Opdracht. Indien dergelijke kennis, methodieken of knowhow bij de uitvoering van een Opdracht worden toegepast, brengt dit op zichzelf niet mee dat deze elementen vertrouwelijke informatie van Opdrachtgever worden. Dit geldt echter niet voor opdracht-specifieke informatie, analyses, bevindingen, gegevens, documenten of andere vertrouwelijke informatie van Opdrachtgever die onderdeel uitmaken van of verweven zijn met het opgeleverde resultaat. Of bepaalde informatie onder de geheimhoudingsverplichting valt, dient steeds te worden beoordeeld aan de hand van de aard, herkomst en inhoud van de betreffende informatie. De Aanbestedende dienst ziet geen aanleiding om artikel 11 ARVODI-2025 op dit punt nader aan te passen of uit te breiden.
458	Bijlage 9	Art. 15-16			279	Kunt u toelichten welk alternatief rechtsmiddel Opdrachtnemer heeft bij structurele, herhaalde wanbetaling door Opdrachtgever, indien opschorting is uitgesloten?"	De Aanbestedende dienst merkt op dat uitsluiting van een opschortingsrecht niet betekent dat Opdrachtnemer geen rechtsmiddelen ter beschikking staan indien sprake is van wanbetaling. Bij niet-tijdige betaling kan Opdrachtnemer aanspraak maken op de contractueel en wettelijk beschikbare remedies, waaronder het vorderen van nakoming van de betalingsverplichting, wettelijke rente en eventuele overige vergoedingen voor zover deze voortvloeien uit de toepasselijke wet- en regelgeving of de tussen Partijen overeengekomen voorwaarden. Daarnaast staat het Opdrachtnemer vrij om geschillen over betalingen overeenkomstig de toepasselijke geschillenregeling aan de bevoegde rechter voor te leggen. De Aanbestedende dienst acht het uitsluiten van opschorting desondanks gerechtvaardigd, omdat de continuïteit van de dienstverlening aan Deelnemers en de uitvoering van publieke taken niet afhankelijk mag worden van een betalingsgeschil tussen Partijen. De Aanbestedende dienst ziet daarom geen aanleiding de huidige systematiek aan te passen.

459	Bijlage 16 Model verwerkersovereenkomst ARVODI-2025	Art 8.2	4		356	Kunt u alsnog bevestigen dat kosten voor door Opdrachtnemer te verlenen bijstand op grond van artikel 8.2 van de Verwerkersovereenkomst voor rekening van Opdrachtgever komen?"	De Aanbestedende dienst bevestigt dit niet. Artikel 8.2 van de Verwerkersovereenkomst blijft ongewijzigd van toepassing. Of kosten die verband houden met door Opdrachtnemer verleende bijstand voor rekening van Opdrachtgever komen, hangt af van de aard van het verzoek, de aanleiding daarvan en de omstandigheden van het geval. Indien de bijstand het gevolg is van een handelen of nalaten van Opdrachtnemer, of voortvloeit uit verplichtingen die reeds op grond van de Verwerkersovereenkomst of toepasselijke wet- en regelgeving op Opdrachtnemer rusten, acht de Aanbestedende dienst het niet passend dat deze kosten zonder meer voor rekening van Opdrachtgever komen. De Aanbestedende dienst ziet daarom geen aanleiding om in de Verwerkersovereenkomst vast te leggen dat alle kosten voor bijstand op grond van artikel 8.2 automatisch voor rekening van Opdrachtgever komen. Eventuele vergoeding van aanvullende werkzaamheden kan, indien aan de orde, in onderling overleg worden beoordeeld.
460	Bijlage 9	§5.4.2	7		390	Kunt u expliciet bevestigen of de aansprakelijkheidslimiet in de zin van artikel 19.2 ARVODI-2025 wordt berekend op basis van de waarde van de individuele Nadere Overeenkomst, en zo ja, conform welke formule?"	De Aanbestedende dienst bevestigt dat voor de toepassing van artikel 19.2 ARVODI-2025 onder "opdrachtwaarde" de waarde van de betreffende Nadere Overeenkomst wordt verstaan waarop de aansprakelijkheid betrekking heeft. De berekening van de aansprakelijkheidslimiet vindt plaats overeenkomstig artikel 19.2 ARVODI-2025. Daarbij geldt, kort samengevat, dat de aansprakelijkheid per gebeurtenis en voor samenhangende gebeurtenissen gezamenlijk is beperkt tot maximaal viermaal de opdrachtwaarde, met inachtneming van het in artikel 19.2 opgenomen absolute maximum. Voor alle gebeurtenissen binnen hetzelfde contractjaar gezamenlijk geldt de in artikel 19.2 opgenomen aanvullende beperking van zesmaal de opdrachtwaarde, eveneens met inachtneming van het daarin genoemde absolute maximum.
461	Bijlage 9 ARVODI-2025	19. Aansprakelijkheid	9 en 10		401	Kunt u alsnog bevestigen dat Opdrachtnemer gerechtigd blijft zijn eigen, reeds bestaande methodieken, modellen en sjablonen (achtergrond-IE) ook voor andere opdrachtgevers te blijven gebruiken, ondanks de overdracht van auteurs- en databankrechten op de resultaten conform artikel 23 ARVODI-2025?"	De Aanbestedende dienst bevestigt dat Opdrachtnemer gerechtigd blijft om reeds voorafgaand aan de opdracht bestaande methodieken, modellen, frameworks, sjablonen, knowhow en andere intellectuele eigendomsrechten die niet als resultaat van de opdracht tot stand zijn gekomen, ook voor andere opdrachtgevers te blijven gebruiken. Artikel 23 ARVODI-2025 ziet op de intellectuele eigendomsrechten op de resultaten die in het kader van de uitvoering van de opdracht tot stand komen. Het enkele feit dat een pre-existente methodiek, model of template wordt toegepast bij de uitvoering van een opdracht brengt niet mee dat Opdrachtnemer het recht verliest deze elementen ook voor andere opdrachtgevers te gebruiken. Voor zover dergelijke pre-existente intellectuele eigendomsrechten noodzakelijk zijn voor het gebruik van het opgeleverde resultaat door Opdrachtgever, dient Opdrachtnemer Opdrachtgever de daarvoor benodigde gebruiksrechten te verstrekken overeenkomstig artikel 23 ARVODI-2025.
462	Aanbestedingsdocument	2.1.1	13	3	3	We vinden uw antwoord op vraag 3 uit NVI 1 onbegrijpelijk en onnavolgbaar in het kader van de door u zelf zwaar aangezette eis voor onafhankelijkheid. Door uw antwoord op vraag 3 NVI 1 betreft de door u gewenste onafhankelijkheid een lege huls. Indien u daadwerkelijk onafhankelijkheid wenst verzoeken wij uw antwoord op vraag 3 NVI 1 te herzien: "Op pagina 12 van het AD heeft u voor de scope van de SIMA 2026 overeenkomst het ICT negenvlakmodel weergegeven. Scope van de Overeenkomst betreft de zes vlakken van richten en inrichten. De drie vlakken van verrichten zijn buiten scope. Gezien de door u gewenste onafhankelijkheid van uitgebrachte adviezen lijkt het ons noodzakelijk dat Opdrachtnemers van SIMA 2026 geen ICT dienstverlening aan de rijksoverheid leveren op gebied van Verrichten. 1) Ziet u dat ook zo? Zo nee, hoe denkt u deze gewenste onafhankelijkheid van uitgebrachte strategische adviezen dan te borgen? 2) Klopt onze interpretatie van de gewenste onafhankelijkheid van uitgebrachte strategische adviezen, dat Opdrachtnemers van SIMA 2026 zijn uitgesloten van het leveren van ICT dienstverlening op gebied van Verrichten?" Indien uw antwoord op zowel deelvraag 1 als 2, nee blijft dan verzoeken we u de woorden onafhankelijkheid in het AD te schrappen. Onafhankelijkheid heeft dan immers geen enkele waarde meer en kan bij belanghebbenden die het AD lezen onterrecht het beeld oproepen dat u onafhankelijkheid wel serieus neemt.	De Aanbestedende dienst blijft bij de beantwoording van vraag 3 uit Nota van Inlichtingen 1. Onafhankelijkheid van het uitgebrachte strategische advies is een belangrijke randvoorwaarde binnen de Raamovereenkomst. De Aanbestedende dienst is echter niet van oordeel dat deze onafhankelijkheid uitsluitend kan worden geborgd door Opdrachtnemers, die strategisch advies leveren, categorisch uit te sluiten van het verrichten van andere ICT/IV-diensten voor Deelnemers. De Aanbestedende dienst acht een generieke uitsluiting niet proportioneel en niet noodzakelijk. In de praktijk kunnen zich situaties voordoen waarin een Opdrachtnemer andere ICT/IV-diensten verricht voor een Deelnemer, zonder dat daardoor gereede twijfel ontstaat over de onafhankelijkheid van een specifiek strategisch advies. Tegelijkertijd kunnen zich situaties voordoen waarin een belangenconflict of afhankelijkheidsrelatie wél aanleiding geeft om een Opdrachtnemer niet voor een specifieke opdracht in aanmerking te laten komen. Daarom wordt de onafhankelijkheid per Aanvraag en opdracht beoordeeld. Onder onafhankelijkheid verstaat de Aanbestedende dienst dat voorkomen moet worden dat gereede twijfel kan ontstaan over het belang van Opdrachtnemer, diens onderaannemers of adviseurs bij de totstandkoming, inhoud, uitkomst of eventuele opvolging van het advies, anders dan het belang om Deelnemer van het best mogelijke advies te voorzien. Deze norm behoudt haar zelfstandige betekenis, ook indien Opdrachtnemer daarnaast andere diensten verleent binnen of buiten het domein van verrichten. De Aanbestedende dienst ziet daarom geen aanleiding om de verwijzingen naar onafhankelijkheid in het Aanbestedingsdocument te schrappen of de beantwoording van vraag 3 uit Nota van Inlichtingen 1 aan te passen.

463	Aanbestedingsdocument	5.4.1	35	2	9	In vraag 9 van NVI 1 hebben wij verzocht om een nadere uitwerking van het beoordelingskader, aangezien de kwalificaties 'Uitstekend' (100%), 'Goed' (75%), 'Voldoende' (50%), 'Matig' (25%) en 'Slecht' (0%) zonder nadere inhoudelijke objectivering vooraf onvoldoende houvast bieden. Tevens is expliciet verzocht gemotiveerd toe te lichten waarom dit kader in de ogen van de Aanbestedende Dienst wel aan de wettelijke transparantie-eis zou voldoen. Ook een groot aantal vragen van andere partijen gaan hier over, zie onder meer vraag 9, 106, 197, 237, 287, en 325. De Aanbestedende Dienst heeft deze vragen beantwoord met een summier verwijzing naar de bijlage "Nadere toelichting gunningscriteria". Opdrachtnemer constateert dat in deze bijlage weliswaar begrippen worden toegelicht, maar geen enkele nadere uitwerking of concrete inhoudelijke maatstaf bevat voor het beoordelingskader zelf, zij vormen geen inhoudelijke lat waarlangs de kwaliteit van de beantwoording van inschrijvers wordt gewogen. In de vaste beoordelingslijn van de Commissie van Aanbestedingsexperts — welke lijn aansluit bij de aanbestedingsrechtelijke jurisprudentie over het transparantiebeginsel (artikel 1.9 Aw 2012) — geldt dat een beoordelingssystematiek die ruimte laat voor subjectiviteit is toegestaan, mits de toepassing daarvan zoveel mogelijk wordt geobjectiveerd én de gunningsbeslissing navenant uitvoerig wordt gemotiveerd. De mate van detaillering van het beoordelingskader en de mate van detaillering van de motivering van de gunningsbeslissing zijn in die zin communicerende vaten (zie onder meer Advies 663 overweging 4.4.1, Advies 658 overweging 404 en Advies 601 en de daarin aangehaalde eerdere adviezen van de Commissie). In de onderhavige aanbesteding ontbreekt echter niet alleen elke objectivering van het beoordelingskader zelf, maar is ook niet kenbaar gemaakt op welke wijze de Aanbestedende Dienst het ontbreken van een geobjectiveerd kader zal compenseren met een verzwaarde motiveringsplicht bij de gunningsbeslissing. Zonder een van beide elementen ontstaat voor inschrijvers vooraf onvoldoende houvast om te bepalen met welke concrete inhoudelijke meerwaarde de score 'Goed' dan wel 'Uitstekend' wordt behaald. Dit staat op gespannen voet met de fundamentele norm uit het Succhi di Frutta-arrest (HvJ EU C-496/99 P) dat alle voorwaarden en modaliteiten van de gunningsprocedure op een duidelijke, precieze en ondubbelzinnige wijze moeten worden geformuleerd. 1. Kan de Aanbestedende Dienst, ter voorkoming van strijd met het transparantiebeginsel en ter voorkoming van het risico op willekeur, alsnog per score (Uitstekend, Goed, Voldoende, etc.) objectieve, onderscheidende elementen of een wegingsmatrix opnemen zodat vooraf helder is wanneer welke score wordt toegekend? 2. Zb nee, kan de Aanbestedende Dienst gemotiveerd uiteenzetten op welke wijze zij, bij het ontbreken van een nader geobjectiveerd beoordelingskader, in de gunningsbeslissing zal voorzien in een motivering die zwaar genoeg is om de gemaakte scoreverschillen inzichtelijk en controleerbaar te maken, zodat alsnog wordt voldaan aan de wettelijke eisen van transparantie en objectiviteit vooraf?	De Aanbestedende dienst heeft kennisgenomen van de nadere toelichting van vragensteller en begrijpt de behoefte aan meer houvast bij de toepassing van de beoordelingsmethodiek. De Aanbestedende dienst blijft van oordeel dat de gepubliceerde gunningscriteria, beoordelingsaspecten en de Nadere toelichting gunningscriteria voldoende basis bieden voor een kwalitatieve en integrale beoordeling. De gunningsbeslissing zal worden voorzien van een motivering die zwaar genoeg is om de gemaakte scoreverschillen inzichtelijk en controleerbaar te maken.
464	Bijlage 3	Hoofdstuk 7	23		15	Vraag 15 uit NVI 1 luidt "De bedragen in de tabel van de bouwblokkenmethode zijn al jaren niet geïndexeerd. We verzoeken u deze te indexeren conform de indexatie van afgelopen 4 jaar. Gaat u hier mee akkoord? Zo nee, waarom niet?" Uw antwoord luidt: "zie antwoord op vraag 423." Die verwijzing is echter onjuist want dat antwoord gaat over indexatie van de tarieven. Deze vraag gaat over indexatie van de bedragen in de bouwblokkenmethode. We verzoeken u alsnog de bedragen in de bouwblokkenmethode te indexeren. Gaat u hier mee akkoord? Zo nee, waarom niet?	Nee, Aanbestedende dienst ziet hiertoe geen noodzaak en ziet de waarde van de bouwblokken nog steeds als proportioneel. Aanbestedende dienst vindt de verwachte SR-waarde per Opdrachtnemer per jaar van een zodanig niveau, dat er geen noodzaak is om de bouwblokkenmethode te indexeren. De Raamovereenkomst heeft een verwachte omvang van € 82 miljoen euro. Indien deze omvang daadwerkelijk wordt gerealiseerd en de beoogde zeven Opdrachtnemers een even groot aandeel hiervan krijgen (een 'fair share' van bijna € 12 miljoen euro omzet per Opdrachtnemer), leidt dat tot een social return verplichting van ca. € 234 duizend per Opdrachtnemer. Hij zou deze verplichting in vier jaar tijd kunnen realiseren door bijvoorbeeld 4 mbo-BOL-stagiaires aan een stageplek (bouwblokwaarde 60K) en 4 personen vanuit het doelgroepregister aan een werkplek te helpen (bouwblokwaarde 160K) en hierbij aanvullend nog enkele bonuswaarden te realiseren (bijvoorbeeld 10-20K) of overige activiteiten met sociale impact te ontplooiën.
465	Aanbestedingsdocument	6.5	3	10	16	In de NVI worden door een groot aantal partijen verzoeken gedaan om wel een constructie in te bouwen om indexering van de maximum tarieven toe te staan. Zie onder meer vraag 13, 16, 70, 114, 120, 161, 171, 186, 200, 208, 219, 252, 329, 383, 401, 400 en 423. Naar onze mening heeft de markt bij de gestelde vragen tbv NVI 1 in grote mate gesteld dat het niet inbouwen van een indexatiemogelijkheid bij een overeenkomst van 4 jaar niet redelijk, niet proportioneel, niet marktconform is en niet hanteerbaar in de huidige marktomstandigheden, waarbij de jaarlijkse indexaties fors kunnen oplopen. Wij verzoeken u minimaal 1 keer per jaar de mogelijkheid tot indexatie in te voegen, waarbij Opdrachtgever in beginsel akkoord gaat met het indexatie verzoek indien dat lager of gelijk is aan de afgesproken prijsindex. Gaat u hier mee akkoord? Zo nee waarom niet?	Nee, Aanbestedende dienst ziet geen nut en noodzaak tot het (jaarlijks) indexeren van de maximum tarieven, conform het antwoord 423 van de NVI-1. Aanbestedende dienst indexeert de maximum uurtarieven niet omdat het maximum tarieven zijn, waaronder al ruimte zou moeten bestaan om daaronder feitelijke, passende tarieven voor een opdracht vast te stellen. De ervaringen van Aanbestedende dienst met de huidige raamovereenkomst SIMA2022, waarin ook geen indexering op maximum tarieven is overeengekomen, leiden bij haar tot een bevestiging dat deze systematiek voor zowel Deelnemers als Opdrachtnemers goed werkbaar is en niet merkbaar leidt tot discussies over te hoge of lage prijzen.
466	Aanbestedingsdocument	7.3/8.2	4	4	17	U bent, samengevat, niet bereid de boete te verlagen naar 10.000 EUR per gebeurtenis. In verschillende antwoorden op vragen, waaronder het antwoord op bijvoorbeeld vraag 423 geeft u aan "de relatief kleine omvang van de meeste opdrachten". Een boete op overtreding van de geheimhoudingsverklaring van 50.000 euro per gebeurtenis is niet proportioneel in verhouding tot die relatief kleine omvang van de meeste opdrachten. We verzoeken u het boetebedrag te verlagen naar 20.000 per gebeurtenis. Gaat u hier mee akkoord, zo nee waarom niet?	De Aanbestedende dienst gaat niet akkoord met het verzoek om de boete te verlagen van € 50.000 naar € 20.000 per gebeurtenis. De hoogte van de boete is niet gerelateerd aan de gemiddelde omvang van individuele opdrachten, maar aan het belang van de geheimhoudingsverplichtingen en de mogelijke gevolgen van een schending daarvan. Een schending van de geheimhoudingsverplichting kan gevolgen hebben die de waarde van een individuele opdracht aanzienlijk overstijgen, bijvoorbeeld voor de vertrouwelijkheid van overheidsinformatie, de belangen van Deelnemers, betrokken derden en het vertrouwen in de dienstverlening. De boete heeft primair een preventief karakter en dient als prikkel tot naleving van de geheimhoudingsverplichtingen. Daarbij acht de Aanbestedende dienst van belang dat het risico op een schending in belangrijke mate binnen de invloedsfeer van Opdrachtnemer ligt en door middel van passende organisatorische en technische maatregelen kan worden beheerst. De Aanbestedende dienst acht de huidige boetebepaling daarom passend en proportioneel en ziet geen aanleiding deze te wijzigen.

467	Aanbestedingsdocument	19.2	7	6	18	U bent samengevat niet bereid tot een gestaffelde aansprakelijkheid van art. 19.2 ARVODI 2025. Deze gestaffelde aansprakelijkheid zat wel in de voorgaande ARVODI versie. In verschillende antwoorden op vragen, waaronder het antwoord op bijvoorbeeld vraag 423 geeft u aan "de relatief kleine omvang van de meeste opdrachten". Daarbij is het in onze mening onproportioneel om het huidige art. 19.2 te laten staan en is die anders dan u stelt naar onze mening naar aard en omvang niet passend bij de relatief kleine omvang van de meeste opdrachten. We verzoeken u alsnog akkoord te gaan met ons voorstel tot gestaffelde aansprakelijkheid zoals opgenomen in vraag 18 NVI 1. De ARVODI 2025 biedt daar ook ruimte toe, zie PDF Toelichting ARVODI 2025 van de Rijksoverheid: " In uitzonderingsgevallen kan er aanleiding zijn om andere afspraken te maken over aansprakelijkheid. Daarvoor is in de modelovereenkomsten een optionele bepaling opgenomen. Of de aansprakelijkheidsregeling van artikel 19 in een concreet geval passend is moet van geval tot geval worden beoordeeld. Daarbij moet in elk geval worden meegenomen wat de mogelijke omvang van de schade is als Opdrachtnemer diens verplichtingen niet nakomt en hoe groot de kans is dat deze situatie zich tijdens de contractduur (één of meerdere keren) voordoet." Naar onze mening is er sprake van een uitzonderingsgeval gezien door uw stelling van "de relatief kleine omvang van de meeste opdrachten". Gaat u akkoord met ons voorstel uit vraag 18 NVI 1, zo nee waarom niet?	De Aanbestedende dienst gaat niet akkoord met het voorstel uit vraag 18. In plaats daarvan zal Aanbestedende dienst in de Raamovereenkomst de volgende bepaling opnemen: 'Nadere Overeenkomst: per Nadere Overeenkomst is de aansprakelijkheid beperkt tot het gestelde in artikel 19.2 van de ARVODI-2025. Raamovereenkomst: de aansprakelijkheid van de Raamovereenkomst is beperkt tot het gestelde in artikel 19.2 van de ARVODI-2025 waarbij voor de opdrachtwaarde wordt gekeken naar de maximale opdrachtwaarde van de aanbesteding, wat ertoe leidt dat op grond van artikel 19.2 de aansprakelijkheid van de Raamovereenkomst is beperkt tot een maximum van € 3.000.000,- per gebeurtenis en € 5.000.000,- per contractjaar of gedeelte van een jaar dat de Raamovereenkomst van kracht is. De beperkingen als hiervoor bedoeld, zowel op het niveau van de Nadere Overeenkomst(en) als op het niveau van de Raamovereenkomst, vervallen in de situaties als vermeld in artikel 19.3 van de ARVODI-2025.' Bovenstaande houdt in dat de beperking van de aansprakelijkheid per Nadere Overeenkomst heel concreet is gekoppeld aan de opdrachtwaarde: maximaal vier maal de hoogte van de opdrachtwaarde per gebeurtenis en zes maal de hoogte van de opdrachtwaarde per contractjaar of gedeelte van een jaar dat de Nadere Overeenkomst van kracht is, tot het in artikel 19.2 vermelde maximum. De Aanbestedende dienst is van oordeel dat dit proportioneel is en nog beter rekening houdt met de opdrachtwaarde dan bij de staffel, omdat de staffel een ondergrens en een bovengrens van de opdrachtwaarde kende en het dus afhankelijk van de waarde van de opdracht was hoe de staffel uitpakte.
468	Bijlage 16	Eisen met betrekking tot prestatie management – K.31	20		34	Het antwoord van vraag 34 NVI 1 moet naar onze mening ontekkend zijn, dat dit niet op voorhand is toegestaan, analoog aan uw antwoord op vraag 35 NVI 1. De Aanbestedende Dienst gaat niet akkoord met het opnemen van een algemene toestemmingsclausule voor de doorgifte van persoonsgegevens naar entiteiten buiten de Europese Unie (EU/EER).Op basis van het vigerende Rijksbrede cloudbeleid en de geldende inkoopvoorwaarden ARVODI en de Rijksmodel-verwerkersovereenkomst is de Aanbestedende Dienst verplicht om per specifieke doorgifte vooraf een risicoafweging te maken. Het vooraf verlenen van algemene, voorafgaande toestemming is hiermee in strijd. Dit geldt ook wanneer de Opdrachtnemer gebruikmaakt van goedgekeurde transfermechanismen. Ziet u dat ook zo? Zo nee, waarom niet?	Aanbestedende dienst is het eens met uw zienswijze. Doorgifte van persoonsgegevens buiten de EU/EER wordt op voorhand niet generiek toegestaan. Indien aan de orde, blijft een afzonderlijke beoordeling en toestemming vereist.
469	Aanbestedingsdocument	toelichting en verificatie	46	5	83	U antwoord daar: 'De Aanbestedende dienst kan in het kader van de beoordeling van inschrijvingen een Inschrijver verzoeken om onderdelen van zijn inschrijving nader toe te lichten en/of te voorzien van aanvullende onderbouwing. Een dergelijk verzoek is uitsluitend bedoeld ter verduidelijking van de reeds ingediende inschrijving en om eventuele onduidelijkheden weg te nemen." We gaan er van uit dat een dergelijke verificatie in beginsel niet plaats zal vinden op beantwoording van de subgunningscriteria kwaliteit 1 t/m 4, immers zou dat dan inschrijver(s) aan wie een dergelijk verzoek wordt gedaan in staat stellen om de inschrijving aan te vullen. Is onze interpretatie correct, zo nee waarom niet?	Een verzoek om toelichting, verduidelijking, uitleg of verificatie mag er niet toe leiden dat een Inschrijver zijn Inschrijving inhoudelijk wijzigt, aanvult of verbetert na het verstrijken van de inschrijftermijn. Dit geldt ook voor de beantwoording van de subgunningscriteria kwaliteit 1 tot en met 4. De Aanbestedende dienst sluit echter niet op voorhand uit dat ook ten aanzien van de beantwoording van de kwaliteitswensen om een verduidelijking of toelichting kan worden gevraagd, indien dit noodzakelijk is om de inhoud van de reeds ingediende Inschrijving correct te kunnen begrijpen of interpreteren. Een dergelijke verduidelijking mag uitsluitend zien op informatie die reeds uit de Inschrijving blijkt en mag niet leiden tot het toevoegen van nieuwe informatie, argumenten, uitwerkingen, voorbeelden of verbeteringen die niet reeds in de oorspronkelijke Inschrijving waren opgenomen. De Aanbestedende dienst zal hierbij de aanbestedingsrechtelijke beginselen van gelijke behandeling en transparantie in acht nemen. Verificatie- of verduidelijkingsvragen zullen daarom uitsluitend worden gebruikt om onduidelijkheden weg te nemen en niet om Inschrijvers in de gelegenheid te stellen hun score op de kwaliteitswensen alsnog te verbeteren.
470	Aanbestedingsdocument	2.6 Toelichting Veld / Bank constructie	22		122	In het antwoord op deze vraag geeft u aan dat u bij NVI 1 een nieuwe versie van het Programma van Eisen verstrekt. Wij kunnen deze echter niet vinden op TenderNed. Kunt u deze alsnog publiceren? Dat is onhandig, want nu kunnen we hier ten behoeve van NVI 2 geen eventuele (vervolg)vraag meer over stellen. Kunt u verder contoleren of u nog meer documenten had willen publiceren bij NVI 1? Ons beeld is dat u nu alleen NVI 1 en Toelichting gunningscriteria heeft verstrekt.	De Aanbestedende dienst verwijst u naar het bericht dat hierover is verstuurd via de Tendernded berichtenmodule op 3 augustus.
471	Overig				234	Aangeziende de casussen een sterk organisatorisch/bestuurlijk/strategisch-karakter hebben en u aangeeft dat de beoordelingscommissie bestaat uit inhoudsdeskundigen vanuit met achtergrond in IT Architectuur, Demand management, IT Sourcing, IT Projectmanagement, en AI Engineering, vroegen wij ons af hoe u de organisatorische, bestuurlijke en strategische aspecten van de casussen gaat beoordelen.	De Aanbestedende dienst merkt op dat de samenstelling van de beoordelingscommissies bewust is gekozen op basis van de aard en scope van de aanbesteding, zijnde strategische ICT/IV-maatwerkadviezen. De genoemde deskundigheidsgebieden vertegenwoordigen kennis en ervaring die relevant zijn voor de beoordeling van de voorliggende casuïstiek. De Aanbestedende dienst benadrukt dat de genoemde functies en expertisegebieden niet uitsluiten dat de betrokken beoordelaars tevens beschikken over ruime ervaring met organisatorische, bestuurlijke, veranderkundige en strategische vraagstukken binnen het ICT/IV-domein. Juist binnen strategische ICT/IV-vraagstukken zijn organisatorische, bestuurlijke, technologische en strategische aspecten doorgaans nauw met elkaar verweven. De beoordeling vindt plaats aan de hand van de gepubliceerde gunningscriteria, beoordelingsaspecten en de Nadere toelichting gunningscriteria. Daarbij wordt niet uitsluitend gekeken naar technische aspecten, maar naar de mate waarin Inschrijver een samenhangende analyse, een bruikbaar advies en een passende aanpak presenteert binnen de context van de voorgelegde casus. De Aanbestedende dienst acht de aanwezige deskundigheid binnen de beoordelingscommissies daarom passend voor een integrale beoordeling van zowel de organisatorische, bestuurlijke en strategische als de ICT/IV-inhoudelijke aspecten van de casussen.

472	Bijlage 9	Arvodi-2025, Aansprakelijkheid			18 en 351	Kunt u expliciet bevestigen of “de opdrachtwaarde” in artikel 19.2 ARVODI-2025 ziet op (a) de waarde van de individuele Nadere overeenkomst waaronder de schade is ontstaan, of (b) een andere grondslag? Uw eerdere antwoorden verwijzen over en weer naar elkaar zonder dit expliciet te bevestigen, terwijl dit voor de praktische toepassing en verzekeraarbaarheid van de aansprakelijkheidslimiet essentieel is.	Zie het antwoord op vraag 467.
473	Bijlage 7	Artikel 8.3 (vrijwaring)			30, 92 en 385	Kunt u, aanvullend op uw antwoord op vraag 30, bevestigen dat de vrijwaring van artikel 8.3 Raamovereenkomst niet van toepassing is voor zover de aanspraak van de derde (mede) is veroorzaakt door onjuiste, onvolledige of te laat verstrekte informatie, instructies of medewerking vanuit Opdrachtgever of Deelnemer?	De Aanbestedende dienst bevestigt dat de vrijwaringsverplichting van artikel 8.3 van de Raamovereenkomst niet los kan worden gezien van de algemene regels van het Nederlandse verbintenissenrecht, waaronder de regels omtrent causaliteit, toerekening en eigen verantwoordelijkheid van partijen. Indien een aanspraak van een derde geheel of gedeeltelijk het gevolg is van onjuiste, onvolledige of niet tijdig verstrekte informatie, instructies of medewerking van Opdrachtgever of Deelnemer, zal dit worden betrokken bij de beoordeling van de omvang van de verantwoordelijkheid van Opdrachtnemer en de toepassing van de vrijwaringsverplichting.
474	Bijlage 7	Indexatie			16, 154 en 423	Uit uw antwoord op vraag 154 blijkt dat een beperkt aantal Nadere overeenkomsten langer dan 12 maanden loopt. Kunt u, specifiek voor deze langer lopende Nadere overeenkomsten, bevestigen of Deelnemer en Opdrachtnemer bij het aangaan van die specifieke Nadere overeenkomst uitdrukkelijk een prijssherzieningsmechanisme mogen overeenkomen (dus niet op Raamovereenkomstniveau)?	Akkoord. De toegepaste tarieven, eenheidsprijzen en/of vaste totaalprijzen in de Nadere overeenkomst worden niet geïndexeerd, tenzij het een Nadere overeenkomst betreft die langer dan 12 maanden lopend is en waarvan in de Nadere overeenkomst is opgenomen dat indexering toegestaan is. In de situatie waarin indexering is toegestaan, geldt dat vanaf het 1e (contract)jaar van de Nadere overeenkomst een jaarlijkse indexering conform DPI; commerciële dienstverlening en transport, J Informatie en communicatie, 62 Computerprogrammering, advisering (2021=100) wordt toegepast. Deelnemer bepaalt na het 1e jaar van de Nadere overeenkomst de indexering (% aanpassing) op basis van de hoogte van de meest recente index ten opzichte van de index van 12 maanden daarvoor. Het Programma van Eisen en de model NOK zullen op dit punt worden aangepast.
475	Aanbestedingsdocument	IT (cloud)dienstverleners			41	U heeft toegezegd deze vraag in een volgende Nota van Inlichtingen te beantwoorden. Wij verzoeken dit te bevestigen, gezien het belang van dit punt voor het gebruik van reguliere cloud- en e-mailinfrastructuur bij de uitvoering van Opdrachten.	Zie het antwoord op vraag 425.
476	Bijlage 16	Subverwerkers, bestaande contracten.			190, 355	U heeft toegezegd deze vraag in een volgende Nota van Inlichtingen te beantwoorden. Wij verzoeken dit te bevestigen, specifiek voor reeds bestaande subverwerkerscontracten en de gevraagde “dezelfde” versus “substantieel vergelijkbare” verplichtingen.	Zie de antwoorden op vragen 427 en 431.
477	Bijlage 3	PQC			116 en 346	U heeft toegezegd deze vraag in een volgende Nota van Inlichtingen te beantwoorden. Wij verzoeken dit te bevestigen, specifiek voor het minimale niveau van borging/aantoonbaarheid dat op het moment van inschrijving wordt verwacht.	Zie de antwoorden op vragen 426 en 429.
478	Bijlage: Programma van Eisen	Hoofdstuk 6	18	15	88	Naar aanleiding van het antwoord op vraag 88 en de bepalingen inzake KPI-2 (PvE K.15) verzoeken wij aanbestedende dienst te verduidelijken wat de gevolgen zijn van een tijdelijke uitsluiting voor de positie van een Opdrachtnemer binnen de raamovereenkomst. Wij verzoeken daarbij specifiek toe te lichten: (1) of een tijdelijk uitgesloten Opdrachtnemer gedurende de uitsluitingsperiode onderdeel blijft van het SIMA-veld respectievelijk de SIMA-bank; (2) of gedurende deze uitsluitingsperiode andere Opdrachtnemers tijdelijk toegang krijgen tot aanvragen waarvoor de uitgesloten Opdrachtnemer normaliter in aanmerking zou komen; (3) op welke wijze en op welk moment de deelname aan minicompenties en/of het toerbeurtschema wordt hervat nadat de uitsluiting is opgeheven.	De Aanbestedende dienst verduidelijkt dat een tijdelijke uitsluiting als bedoeld in KPI-2 uitsluitend betrekking heeft op deelname aan nieuwe Aanvragen gedurende de vastgestelde uitsluitingsperiode. De tijdelijke uitsluiting leidt niet automatisch tot een wijziging van de positie van Opdrachtnemer in SIMA-Veld of SIMA-Bank. De positie van Opdrachtnemer binnen het sturingsmechanisme blijft bepaald door de daarvoor in het Programma van Eisen opgenomen criteria en procedures. Een tijdelijk uitgesloten Opdrachtnemer blijft gedurende de uitsluitingsperiode onderdeel van het SIMA-Veld respectievelijk de SIMA-Bank. De tijdelijke uitsluiting op grond van KPI-2 brengt op zichzelf geen promotie, degradatie of wijziging van deze positie met zich mee. Gedurende de uitsluitingsperiode ontvangt de tijdelijk uitgesloten Opdrachtnemer geen nieuwe Aanvragen, waarvoor hij anders in aanmerking zou zijn gekomen. De betreffende Aanvragen worden uitgezet overeenkomstig de systematiek van de Raamovereenkomst en het Programma van Eisen, waarbij de overige daarvoor in aanmerking komende Opdrachtnemers deelnemen. Na afloop van de uitsluitingsperiode wordt deelname aan Aanvragen automatisch hervat. Bij Aanvragen via minicompentie wordt Opdrachtnemer vanaf dat moment weer meegenomen conform de voor hem geldende positie in Veld of Bank. Bij Aanvragen via het toerbeurtschema wordt de Opdrachtnemer opnieuw opgenomen in de dan geldende volgorde van het toerbeurtschema. Er vindt geen compensatie plaats voor gedurende de uitsluitingsperiode gemiste Aanvragen.

479	Bijlage: Programma van Eisen	Hoofdstuk 1	7, 8, 9		88	Naar aanleiding van het antwoord op vraag 88 en de beantwoording van vraag 344 verzoeken wij Aanbestedende dienst te verduidelijken welke rechtsgevolgen zijn verbonden aan de situatie waarin, nadat een Aanvraag op grond van AP.20 vanuit het SIMA-veld is doorgezet naar de SIMA-bank, geen van de opgeroepen Opdrachtnemers in de SIMA-bank een geldige Offerte indient als bedoeld in AP.21. Wij verzoeken Aanbestedende dienst daarbij specifiek te bevestigen: (1) dat AP.21 uitsluitend regelt dat de betreffende Aanvraag buiten de Raamovereenkomst mag worden uitgezet indien ook vanuit de SIMA-bank geen conforme Offerte wordt ontvangen; en (2) dat het niet indienen van een geldige Offerte door een Opdrachtnemer in de SIMA-bank, behoudens de reeds in de aanbestedingsstukken en NvI beschreven gevolgen voor PI-1, M-1 en Veld/Bank-roulatie, niet zelfstandig kwalificeert als tekortkoming, verzuim, grond voor een gele kaart, tijdelijke uitsluiting of een andere contractuele sanctie. Indien Aanbestedende dienst dit niet kan bevestigen, verzoeken wij Aanbestedende dienst concreet te specificeren welke aanvullende contractuele gevolgen of sancties in dat geval kunnen intreden, op welke bepaling(en) deze zijn gebaseerd en onder welke voorwaarden deze worden toegepast	De Aanbestedende dienst bevestigt dat de interpretatie onder punt 1 correct is. Indien een Aanvraag overeenkomstig AP.20 vanuit het SIMA-Veld is doorgezet naar het SIMA-Bank en ook vanuit het SIMA-Bank geen geldige Offerte als bedoeld in AP.21 wordt ontvangen, regelt AP.21 dat de betreffende Aanvraag buiten de Raamovereenkomst kan worden uitgezet. De betreffende bepalingen voorzien in een escalatiemechanisme voor het geval binnen de Raamovereenkomst geen geldige Offerte beschikbaar komt. De Aanbestedende dienst bevestigt voorts dat het niet indienen van een geldige Offerte door een Opdrachtnemer in het SIMA-Bank niet zelfstandig kwalificeert als een tekortkoming, verzuim, grond voor een gele kaart, tijdelijke uitsluiting of andere contractuele sanctie, tenzij daarvoor elders in de Raamovereenkomst of het Programma van Eisen expliciet een grondslag is opgenomen. De gevolgen van het niet indienen van een Offerte of het uitbrengen van een niet-geldige Offerte zijn beperkt tot de gevolgen die voortvloeien uit de in de aanbestedingsstukken beschreven prestatie-indicatoren, KPI's en sturingsmechanismen, waaronder PI-1, M-1 en de Veld/Bank-systematiek. De Aanbestedende dienst ziet geen aanvullende sanctiemechanismen die in deze situatie automatisch van toepassing zijn.
480	Bijlage: Programma van Eisen	Hoofdstuk 6	18-20		88	Naar aanleiding van het antwoord op vraag 88 verzoeken wij aanbestedende dienst te verduidelijken hoe een tijdelijke uitsluiting als bedoeld in PvE K.15 wordt betrokken bij de toepassing van de promotie-/degradatieregeling tussen SIMA-veld en SIMA-bank. Wij verzoeken daarbij specifiek toe te lichten: (1) of een tijdelijk uitgesloten Opdrachtnemer volledig wordt meegenomen in de beoordeling op een ijkmoment; (2) of een tijdelijke uitsluiting invloed heeft op de toepassing van de roulatieregels uit K.16 t/m K.34; (3) op welke wijze een eventuele samenloop tussen tijdelijke uitsluiting en een promotie- of degradatiemoment wordt behandeld.	De Aanbestedende dienst verduidelijkt dat een tijdelijke uitsluiting als bedoeld in eis K.15 een zelfstandige maatregel is binnen sturingsmechanisme 1 en niet automatisch leidt tot een wijziging van de positie van Opdrachtnemer binnen SIMA-Veld of SIMA-Bank. Een tijdelijk uitgesloten Opdrachtnemer wordt op een ijkmoment meegenomen in de beoordeling overeenkomstig de in het Programma van Eisen opgenomen KPI's, prestatie-indicatoren en sturingsmechanismen. Een tijdelijke uitsluiting schort de toepassing van deze beoordelingssystematiek niet op. Een tijdelijke uitsluiting heeft niet zelfstandig invloed op de toepassing van de roulatieregels uit K.16 tot en met K.34. Roulatie tussen SIMA-Veld en SIMA-Bank vindt plaats op basis van de daarvoor in het Programma van Eisen vastgelegde criteria en procedures. Wel kunnen de prestaties van Opdrachtnemer gedurende de betreffende meetperiode indirect doorwerken in de voor roulatie relevante indicatoren. Indien een tijdelijk uitgesloten Opdrachtnemer samenloopt met een promotie- of degradatiemoment, worden beide mechanismen onafhankelijk van elkaar toegepast. Dit betekent dat een Opdrachtnemer gedurende een tijdelijke uitsluitingsperiode kan promoveren of degraderen, indien daartoe op grond van het sturingsmechanisme aanleiding bestaat. De tijdelijke uitsluiting blijft daarbij van kracht voor de resterende duur van de uitsluitingsperiode, ongeacht de positie van Opdrachtnemer in SIMA-Veld of SIMA-Bank.
481	Bijlage 7	8	4		75	Inschrijver acht meer waarborgen voor een audit, dan Opdrachtgever nu accepteert, gangbaar, redelijk ter borging van haar activiteiten. Vandaar dat Inschrijver nogmaals voorstelt dat: (1) Opdrachtgever alle redelijke voorzorgsmaatregelen neemt om verstoring van de normale activiteiten van Wederpartij te beperken, terwijl de controle alsnog op acceptabele wijze en tijdig plaatsvindt. (2) De audit geen toegang tot de interne systemen en (werk)dossiers van Wederpartij omvat, (3) de uitkomst van de audit kwalificeert als vertrouwelijke informatie als bedoeld in de Overeenkomst, (4) Wederpartij niet gehouden zal worden haar medewerking te verlenen aan een dergelijke audit indien deze naar het redelijk vermoeden van Wederpartij is ingegeven door een hangend of aanstaand geschil tussen partijen en Wederpartij eveneens niet gehouden zal worden tot schending van haar professionele geheimhoudingsverplichtingen. (5) Alle kosten van de audit zijn voor Opdrachtgever. Voor een dergelijke audit komen de partijen een audit- en geheimhoudingsovereenkomst overeen op basis van het formulier dat hiervoor gebruikt wordt binnen de organisatie van Wederpartij. Bent u bereid dit aan te passen danwel mee te nemen? Indien u niet akkoord bent, verzoeken wij u zulks te onderbouwen.	De Aanbestedende dienst neemt het voorstel van vragensteller niet over. De Aanbestedende dienst is van oordeel dat de bestaande auditbepalingen voldoende waarborgen bevatten voor een zorgvuldige uitvoering van audits. Daarbij geldt dat audits proportioneel zullen worden uitgevoerd en dat de Aanbestedende dienst rekening houdt met de gerechtvaardigde belangen van Opdrachtnemer, waaronder vertrouwelijkheid, bedrijfsgevoelige informatie en een zo beperkt mogelijke verstoring van de bedrijfsvoering. Ten aanzien van de afzonderlijke voorstellen merkt de Aanbestedende dienst het volgende op: De Aanbestedende dienst onderschrijft dat audits op zorgvuldige wijze dienen plaats te vinden en de bedrijfsvoering van Opdrachtnemer niet bovenmatig mogen verstoren. Hiervoor is reeds een waarborg opgenomen in de Raamovereenkomst. De Aanbestedende dienst kan niet op voorhand uitsluiten dat inzage in systemen, dossiers of andere informatie noodzakelijk kan zijn om de naleving van contractuele verplichtingen te kunnen verifiëren. Daarbij zal steeds worden uitgegaan van proportionaliteit en dataminimalisatie. Voor informatie die tijdens een audit wordt verkregen gelden reeds de toepasselijke geheimhoudingsverplichtingen. De Aanbestedende dienst ziet geen noodzaak hiervoor een aanvullende bepaling op te nemen. De Aanbestedende dienst gaat niet akkoord met een bepaling waarbij Opdrachtnemer eenzijdig kan bepalen geen medewerking aan een audit te verlenen vanwege een vermeend of aanstaand geschil. Ook een geschil tussen Partijen doet niet af aan de overeengekomen auditrechten. Uiteraard zal geen audit worden verlangd die Opdrachtnemer zou verplichten tot schending van toepasselijke wettelijke geheimhoudingsverplichtingen. De Aanbestedende dienst gaat niet akkoord met het uitgangspunt dat alle auditkosten steeds voor rekening van Opdrachtgever komen. Of kosten voor rekening van Opdrachtgever of Opdrachtnemer komen, is afhankelijk van de aard, aanleiding en uitkomst van de audit en de toepasselijke contractuele bepalingen. De Aanbestedende dienst ziet daarnaast geen aanleiding om standaard een afzonderlijke audit- en geheimhoudingsovereenkomst op basis van een door Opdrachtnemer voorgeschreven model overeen te komen. Indien de omstandigheden van een specifieke audit daartoe aanleiding geven, kunnen praktische afspraken over de uitvoering van de audit in overleg worden gemaakt.
482	Bijlage 4				368	Kunt u bevestigen dat na voorlopige gunning er 15 kalenderdagen rusten om de ingediende bijlage 4 Referentieopdrachten te laten ondertekenen door opdrachtgevers waar opdracht is uitgevoerd?	Correct.

483	Bijlage 7	Overige voorwaarde	4	3	385	Vraag 385 in de NvI is kennelijk niet goed overgekomen. Inschrijver licht dit als volgt nader toe. De verplichting van Opdrachtnemer (de scope van de opdracht) betreft het opleveren van kwalitatief goede adviezen over ICT-/IT-vraagstukken. In een dergelijk advies kunnen bijvoorbeeld risico's worden benoemd. Indien de Aanbestedende Dienst besluit een advies te implementeren en daarmee de daarin benoemde risico's te aanvaarden, zou Opdrachtnemer niet aansprakelijk moeten zijn voor het zich voordoen van die risico's en de gevolgen daarvan. Vandaar dat wij u hebben gevraagd te bevestigen dat artikel 8.3 uitsluitend ziet op aanspraken van derden die rechtstreeks voortvloeien uit een toerekenbare tekortkoming van Opdrachtnemer bij de uitvoering van de overeengekomen diensten (het verstrekken van een kwalitatief goed advies), en niet op aanspraken die uitsluitend het gevolg zijn van beslissingen van Opdrachtgever omtrent de implementatie of toepassing van een uitgebracht advies. Graag ontvangen wij alsnog een antwoord op deze vraag. Daarbij merken wij op dat wij in antwoord op vraag 144 een indicatie zien dat de Aanbestedende Dienst deze uitleg deelt.	De Aanbestedende dienst begrijpt de nadere toelichting van vragensteller, maar ziet geen aanleiding artikel 8.3 van de Raamovereenkomst aan te passen. De Aanbestedende dienst bevestigt dat artikel 8.3 niet los kan worden gezien van de algemene regels van het Nederlandse verbintenissenrecht, waaronder de vereisten van causaliteit, toerekenbaarheid en de eigen verantwoordelijkheid van partijen. Indien Opdrachtnemer een kwalitatief goed en deugdelijk advies heeft uitgebracht overeenkomstig de overeengekomen opdracht, en Opdrachtgever vervolgens zelfstandig besluit bepaalde in het advies benoemde risico's te accepteren, dan volgt daaruit niet zonder meer dat eventuele schade of aanspraken van derden aan Opdrachtnemer kunnen worden toegerekend. Bij de beoordeling van een eventuele vrijwaringsverplichting zal steeds moeten worden vastgesteld of sprake is van een toerekenbare tekortkoming van Opdrachtnemer bij de uitvoering van de overeengekomen dienstverlening. Daarbij zijn de concrete feiten en omstandigheden van het geval bepalend, waaronder de inhoud van het advies, de wijze waarop risico's zijn geïdentificeerd en gecommuniceerd en de besluiten die vervolgens door Opdrachtgever zijn genomen. De Aanbestedende dienst kan echter niet op voorhand bevestigen dat artikel 8.3 uitsluitend ziet op aanspraken die rechtstreeks voortvloeien uit een toerekenbare tekortkoming van Opdrachtnemer en in alle andere gevallen categorisch buiten toepassing blijft. Een dergelijke beoordeling vergt immer een beoordeling van de omstandigheden van het specifieke geval.
484	Bijlage 9	19. Aansprakelijkheid	7	2	389	In antwoord op vraag 389 verwijst Aanbestedende dienst naar het antwoord op vraag 18. Vraag 18 ziet echter op een verzoek tot wijziging van artikel 19.2 ARVODI-2025, terwijl de onderhavige vraag ziet op de uitleg van artikel 19.2 ARVODI-2025. Voor Inschrijver blijft daardoor onduidelijk welke opdrachtwaarde als uitgangspunt geldt voor de berekening van de aansprakelijkheidslimiet onder artikel 19.2 ARVODI-2025. Kunt u daarom bevestigen of artikel 19.2 ARVODI-2025 aldus dient te worden toegepast dat een aansprakelijkheidslimiet geldt van viermaal de opdrachtwaarde van de desbetreffende Nadere Overeenkomst per gebeurtenis en zesmaal de opdrachtwaarde van de desbetreffende Nadere Overeenkomst per contractjaar?	Zie het antwoord op vraag 467. In aanvulling daarop: Per Nadere Overeenkomst geldt dat de aansprakelijkheid als bedoeld in artikel 19.2 per gebeurtenis (inclusief samenhangende gebeurtenissen) is beperkt tot maximaal vier maal de waarde van de betreffende Nadere Overeenkomst, met inachtneming van de in artikel 19.2 ARVODI-2025 opgenomen absolute maxima. Zijn er in een (gedeelte van een) contractjaar meerdere nieuwe (dus geen samenhangende) gebeurtenissen, dan geldt voor alle gebeurtenissen gezamenlijk binnen de periode een beperking tot maximaal zes maal de waarde van de betreffende Nadere Overeenkomst, eveneens met inachtneming van de in artikel 19.2 ARVODI-2025 opgenomen absolute maxima. Voor de aansprakelijkheid van de Raamovereenkomst geldt hetzelfde.
485	Bijlage: Raamovereenkomst	Artikel 4.1a	3	2	26	In antwoord 26 geeft u aan dat u niet akkoord gaat met een opzegtermijn. Kunt u wel een vooraankondigingstermijn afgeven van bijvoorbeeld 6 maanden zodat partijen zich kunnen voorbereiden. Opdrachtgever heeft zicht op het uitnutten van het beschikbare budget en kan derhalve ook aan zien komen wanneer de budgetten hun limiet gaan krijgen gezien de informatieverstrekking door alle deelnemende partijen	De Aanbestedende dienst gaat niet akkoord met het opnemen van een vooraankondigingstermijn van zes maanden. Hoewel Opdrachtgever de benutting van de Raamovereenkomst monitort, is het moment waarop de maximale waarde wordt bereikt afhankelijk van toekomstige opdrachtverleningen door een groot aantal Deelnemers. Hierdoor kan niet met voldoende zekerheid worden vastgesteld wanneer de maximale waarde daadwerkelijk zal worden bereikt of door een eerstvolgende opdrachtverstrekking zal worden overschreden. Daarnaast blijft gelden dat de bepaling rechtstreeks samenhangt met de aanbestedingsrechtelijke verplichting om de maximale waarde van de Raamovereenkomst niet te overschrijden. Het hanteren van een vaste vooraankondigingstermijn zou ertoe kunnen leiden dat verwachtingen worden gewekt over de resterende looptijd van de Raamovereenkomst terwijl op dat moment nog niet vaststaat of, en zo ja wanneer, de maximale waarde daadwerkelijk wordt bereikt. De Aanbestedende dienst zal de benutting van de Raamovereenkomst blijven monitoren en zal, indien de omstandigheden daartoe aanleiding geven, Opdrachtnemers hierover informeren. Hieraan kunnen echter geen rechten worden ontleend en een vaste vooraankondigingstermijn wordt niet opgenomen.
486	Bijlage 7	6.5	3	10	423	U geeft, als antwoord op door vele partijen gestelde vraag rondom het mogen toepassen van indexatie op de maximum tarieven, dat indexatie niet mag worden toegepast. Door indexatie niet toe te staan worden opdrachtgevers geconfronteerd met onnodig hoge tarieven in de eerste jaren van de overeenkomst omdat partijen deze indexatie (moeten) verrekenen in hun (maximum) tarieven (in ons geval op basis van intern vastgestelde normen waar niet van afgeweken mag worden). Het is heel gebruikelijk in vergelijkbare mantels dat indexatie wordt toegepast ook omdat u als overheid dit zelf ook toepast en vaststelt. Vanuit die achtergrond zou het passend en correct zijn dit mechanisme met indexeringspercentages zoals door de overheid zelf vastgesteld, ook in dit geval toe te passen. Wij verzoeken u om het standpunt te herzien en indexatie op te (maximum) tarieven mogelijk te maken.	Aanbestedende dienst leest uw opmerking als eenzelfde vraag als die u eerder heeft gesteld, namelijk of Aanbestedende dienst bereid is indexering toe te passen op de maximum tarieven. Zie het antwoord op vraag 465. Aanbestedende dienst volgt uw redenering overigens niet dat Deelnemers geconfronteerd zullen worden met onnodig hoge tarieven in de eerste jaren van de overeenkomst, aangezien het verzoek tot indexering ziet op de maximum tarieven en niet op de tarieven die per opdracht vastgesteld worden.
487	Bijlage 7	6.5	3	10	423	U geeft, als antwoord op door vele partijen gestelde vraag rondom het mogen toepassen van indexatie op de maximum tarieven, dat indexatie niet mag worden toegepast. Dit heeft voor de potentiële opdrachtgevers een ongewenst negatief gevolg omdat ze, zeker in de jaren 3 en 4, mogelijk minder of geen mantelpartijen bereid zullen vinden om een voorstel in te dienen (er is immers geen plicht om in te schrijven op uitvragen onder de mantel) omdat dit financieel onaantrekkelijk kan worden. Dit kan het noodzakelijk maken om buiten de mantel partijen te betrekken die dan wel met geïndexeerde tarieven kunnen en zullen aanbieden en minder goed dan de geselecteerde mantelpartijen aan de vraag kunnen voldoen. Wij verzoeken u om het standpunt te herzien en indexatie op te (maximum) tarieven mogelijk te maken.	Zie het antwoord op vraag 465.

488	Bijlage 7	6.5	3	10	423	U geeft, als antwoord op door vele partijen gestelde vraag rondom het mogen toepassen van indexatie op de maximum tarieven, dat indexatie niet mag worden toegepast. Sinds 1 januari 2022 is de Gids Proportionaliteit wettelijk verplicht onder de Aanbestedingswet 2012 (art. 1.10, "comply or explain"). Voorschrift 3.9A schrijft voor dat risico's moeten worden gelegd bij de partij die ze het beste kan beheersen of beïnvloeden. Een prijsrisico dat de opdrachtnemer redelijkerwijs niet kon voorzien (zoals cao-loonstijgingen of grondstofprijzen bij een meerjarig contract) volledig bij hem neerleggen, kan dus al snel disproportioneel zijn — zeker naarmate de looptijd langer is en het risico moeilijker is in te schatten bij inschrijving. Er is daarnaast een aparte handreiking "Indexatieafspraken in meerjarige dienstverleningscontracten" (Code Verantwoordelijk Marktgedrag) waar de Rijksoverheid zelf naar verwijst. Wie daarvan afwijkt in een meerjarige raamovereenkomst, wijkt dus af van de eigen Rijksstandaard. Bij de Rijksbrede IMOA Mantel 2021 is vermoedelijke vanuit die achtergrond gekozen voor de volgende oplossing: "Deze bandbreedtes staan vast voor de initiële periode, de eerste twee jaar. Daarna kunnen deze worden geïndexeerd". Wij verzoeken u om het standpunt te herzien en indexatie op te (maximum) tarieven mogelijk te maken, wellicht op dezelfde wijze toegepast als bij IMOA 2021.	Aanbestedende dienst leest uw opmerking als een extra argument bij uw eerdere vragen 486 en 487. Zie het antwoord op vraag 465. Verder wijst Aanbestedende dienst op het antwoord op vraag 474, waarin zij aangeeft bereid te zijn indexering toe te staan voor Nadere overeenkomsten met een looptijd langer dan 12 maanden.
489					287	In vraag 287 hebben wij gevraagd welke concrete, objectieve en toetsbare beoordelingsaspecten per kwaliteitswens leiden tot de kwalificaties Uitstekend (100%), Goed (75%), Voldoende (50%), Matig (25%) en Slecht (0%). De nadere toelichting beschrijft welke inhoudelijke aspecten bij de beoordeling worden betrokken, maar beantwoordt nog niet welke mate van invulling van deze aspecten tot welke kwalificatie leidt en hoe de beoordelingscommissie de afzonderlijke aspecten binnen de integrale afweging vertaalt naar één score. Daardoor blijft onduidelijk welk kwaliteitsverschil de vijf kwalificaties onderscheidt, hoe de aspecten onderling worden gewogen en of een mindere invulling van het ene aspect door een sterkere invulling van een ander aspect kan worden gecompenseerd. Kunt u daarom alsnog per kwalificatie toelichten welke mate van invulling van de gepubliceerde beoordelingsaspecten leidt tot Uitstekend, Goed, Voldoende, Matig of Slecht, hoe deze aspecten binnen de integrale afweging tot één kwalificatie worden vertaald en bevestigen dat uitsluitend deze vooraf gepubliceerde aspecten uniform op alle inschrijvingen worden toegepast, zodat de toegekende score rechtstreeks herleidbaar is tot het beoordelingskader en achteraf navolgbaar kan worden gemotiveerd?	Zie antwoord op vraag 463.
490					2	In vraag 2 is verzocht om meer tijd tussen de publicatie van Nota van Inlichtingen 2 en de uiterste inschrijfdatum. Wij waarderen dat de planning hierop is aangepast. Gezien de omvang van de aanbesteding en de tijd die nodig is om de antwoorden uit Nota van Inlichtingen 2 zorgvuldig in de definitieve inschrijving te verwerken en intern af te stemmen, zou aanvullende ruimte behulpzaam zijn. Wilt u daarom overwegen de uiterste inschrijfdatum verder te verschuiven naar maandag 28 september 2026 om 09.00 uur en de verdere planning hierop aan te passen? Dit geeft inschrijvers voldoende gelegenheid om de antwoorden uit Nota van Inlichtingen 2 zorgvuldig te verwerken en een kwalitatief hoogwaardige inschrijving in te dienen.	De Aanbestedende dienst handhaaft de huidige planning.
491					9	In o.a. de vragen 9, 106, 107, 236, 237, 287, 297, 325 en 339 is vanuit verschillende invalshoeken gevraagd om verduidelijking van het beoordelingskader. Daarbij is onder meer gevraagd naar het onderscheid tussen de vijf kwalificaties, de concrete beoordelingsaspecten, de onderlinge weging daarvan en de totstandkoming van het integrale beoordelingsoordeel. In antwoord op vraag 9 geeft u aan niet bereid te zijn per kwaliteitswens toe te lichten wanneer welke score volgt en verwijst u naar de Nadere toelichting gunningscriteria. De Nadere toelichting verduidelijkt welke inhoudelijke aspecten worden beoordeeld, maar maakt nog niet duidelijk hoe sterke en minder sterke punten op deze aspecten gezamenlijk leiden tot Uitstekend (100%), Goed (75%), Voldoende (50%), Matig (25%) of Slecht (0%). Evenmin blijkt welke vooraf kenbare maatstaf het onderscheid tussen deze kwalificaties bepaalt. Daardoor blijft onvoldoende herleidbaar hoe de gepubliceerde beoordelingsaspecten worden vertaald naar de uiteindelijke score. Artikel 1.9 lid 1 van de Aanbestedingswet 2012 vereist dat een aanbestedende dienst transparant handelt. Kunt u daarom alsnog toelichten welke maatstaf het onderscheid tussen de vijf kwalificaties bepaalt, hoe de afzonderlijke beoordelingsaspecten binnen de integrale afweging tot één kwalificatie leiden en hoe wordt geborgd dat alle beoordelaars daarbij uitsluitend dezelfde vooraf gepubliceerde maatstaf toepassen?	In het Aanbestedingsdocument is per subgunningscriterium van de kwalitatieve wensvragen vermeld wat het/de beoordelingsaspect(en) is/zijn waarop de antwoorden worden beoordeeld. De beoordeling zal dan ook op basis van deze aspecten plaatsvinden. Daarbij kunnen enkel elementen een rol spelen die invloed hebben op de mate waarin aan het betreffende aspect wordt voldaan. Als uit een antwoord bijv. niet kan worden opgemaakt hoe de mate wordt bereikt, omdat het antwoord hierover niet concreet is, dan heeft dit effect op de score. Bij een uitstekend wordt met het antwoord de mate waarop aan het/de betreffende beoordelingsaspect(en) wordt voldaan uitstekend bereikt. Het verschil tussen het behalen van 'goed' of 'uitstekend' is duidelijk. Bij een uitstekend wordt met het antwoord de mate uitstekend bereikt en bij een goed is dat goed en zo verder. Zie ook antwoord op vraag 463.

492					423	In antwoord op vraag 423 geeft u aan dat indexatie niet nodig is, omdat de maximumtarieven voldoende ruimte bieden en bij Nadere opdrachten scherpe, marktconforme tarieven kunnen worden geoffreerd. Ten eerste is het gemiddelde maximumtarief bepalend voor de puntenscore bij deze aanbesteding: hoe hoger dit tarief, hoe lager de score en daarmee de kans op gunning van de Raamovereenkomst. Ten tweede moeten tarieven bij Nadere opdrachten corresponderen met de bij inschrijving opgegeven maximumtarieven, waardoor inschrijvers geen ruimte kunnen opnemen voor toekomstige loon- en kostenstijgingen zonder hun concurrentiepositie te verslechteren. Daarmee is nog niet duidelijk hoe rekening wordt gehouden met loon- en kostenontwikkelingen gedurende de looptijd van vier jaar en het risico dat de beschikbare ruimte onder de maximumtarieven hierdoor afneemt. De mogelijkheid om bij Nadere opdrachten lagere tarieven te offren, voorziet niet in een correctie van de maximumtarieven. Artikel 1.10 van de Aanbestedingswet 2012 verlangt dat contractvoorwaarden in redelijke verhouding staan tot het voorwerp van de opdracht. Voorschrift 3.9A van de Gids Proportionaliteit bepaalt dat risico's worden gealloceerd bij de partij die deze het best kan beheersen of beïnvloeden. Bent u daarom bereid een jaarlijkse mogelijkheid tot indexatie van de maximumtarieven op te nemen, voor het eerst één jaar na aanvang van de Raamovereenkomst en op basis van een objectieve, passende index?	Zie het antwoord op vraag 465.
493					108	In antwoord op vraag 108 geeft u aan dat onderaannemers geen contractpartij worden bij de Overeenkomst, dat hun namen in beginsel niet als contractpartij in de Overeenkomst worden opgenomen en dat Opdrachtgever inzicht heeft in betrokken onderaannemers, onder andere via de inschrijving en, waar van toepassing, bij de uitvoering van Nadere overeenkomsten. Kunnen wij dit antwoord, voor zover geen beroep wordt gedaan op de draagkracht of bekwaamheid van een onderaannemer, zo interpreteren dat Inschrijver bij de Inschrijving en in de definitieve Overeenkomst niet alle onderaannemers hoeft op te geven die mogelijk gedurende de looptijd worden ingezet, maar een onderaannemer pas hoeft te melden wanneer deze daadwerkelijk wordt voorgesteld voor de uitvoering van een specifieke Nadere overeenkomst?	De interpretatie van vragensteller is in beginsel correct. Voor zover geen beroep wordt gedaan op de draagkracht of technische bekwaamheid van een onderaannemer ten behoeve van het voldoen aan geschiktheidseisen in deze aanbestedingsprocedure, bestaat geen verplichting om bij de Inschrijving alle onderaannemers op te geven die mogelijk gedurende de looptijd van de Raamovereenkomst worden ingezet. Indien Opdrachtnemer voor de uitvoering van een specifieke Nadere Overeenkomst een onderaannemer wenst in te zetten, dient deze inzet plaats te vinden overeenkomstig de daarvoor geldende contractuele voorwaarden. In dat kader kan van Opdrachtnemer worden verlangd dat de betreffende onderaannemer op dat moment wordt gemeld en ter goedkeuring wordt voorgelegd.
494					379	U heeft een nieuwe Bijlage 11 Model Rapportage SROI gepubliceerd. Voor SIMA gelden andere rapportageformats en vaste SROI-inspanningswaarden dan bij vergelijkbare rijksbrede raamovereenkomsten onder beheer van andere ministeries. Het huidige format leidt tot extra administratieve lasten en kan ertoe leiden dat de daadwerkelijke SROI-inzet niet volledig meetelt. Dit achten wij disproportioneel. Kunt u toelichten waarom voor SIMA een afwijkend rapportageformat en inspanningswaarden worden toegepast? Bent u bereid de vaste inspanningswaarden uit Bijlage 11 te vervangen door de aantoonbare daadwerkelijke kosten en/of brutoloonkosten van de SROI-inzet? Zo nee, kunt u toelichten waarom de gekozen werkwijze noodzakelijk en proportioneel is?	Er zijn geen rijksbrede afspraken over de wijze waarop SROI moet worden uitgevraagd. Opdrachtgever heeft de keuze gemaakt om SROI via de bouwblokkenmethode uit te vragen, juist omdat deze methode veel vrijheid geeft aan Opdrachtnemers van de Raamovereenkomst bij het invullen van de SROI-verplichting. De methode die Opdrachtgever toepast, past bij de social return 2.0-variant (zie link: https://www.maatwerkvoormensen.nl), die binnen het Rijk vaker wordt toegepast en de ruimte geeft om de social return verplichting direct op de betreffende opdrachten te realiseren (SR 1.0) als indirect, buiten de opdrachten (SR 2.0). De gekozen waarden zijn proportioneel en representatief en zorgen voor gelijke behandeling tussen alle opdrachtnemers aan de nieuwe Raamovereenkomst. Dit sluit aan op het streven naar een juiste balans tussen flexibiliteit en praktische uitvoerbaarheid. Het werken met vaste waarden reduceert de administratieve lasten bij uitvoering en verantwoording. Opdrachtgever heeft in een soortgelijke raamovereenkomst goede ervaring met nu beschreven SROI-methodiek, waarbij overigens ook de betreffende opdrachtnemers deze opzet en werkwijze waarderen. De Aanbestedende dienst acht de gekozen methodiek proportioneel en past de gehanteerde opzet niet aan.
495	Bijlage 7	Art. 6.4	3		423	Aanbestedende dienst gaat geen vergelijking maken met andere aanbestedingen die niet door Aanbestedende dienst worden/zijn uitgevoerd. In de onderhavige Overeenkomst worden (maximum) tarieven niet geïndexeerd. De belangrijkste reden is dat nut en noodzaak hiervoor volgens Aanbestedende dienst ontbreekt.. De maximum tarieven moeten voldoende ruimte bieden om per individuele Aanvraag/Opdracht passende, marktconforme tarieven toe te passen. De aanname dat Deelnemers hierdoor in de eerste contractjaren teveel zouden betalen kan Aanbestedende dienst niet volgen. Opdrachtnemers kunnen bij elke Offerte scherpe tarieven en totaalprijzen offren, de marktwerking tussen Opdrachtnemer zal voor prijsdruk moeten zorgen. Het indexeren van daadwerkelijke tarieven op de Opdracht (of een totaalprijs van een Opdracht) vindt Aanbestedende dienst gezien de aard, de relatief korte duur en relatief kleine omvang van de meeste Opdrachten niet opportuun. Tot slot geldt dat het doorvoeren van een indexering relatief veel administratieve lasten met zich meebrengt, gezien het relatief grote deelnemersveld en hun administraties, waardoor Aanbestedende dienst geen noodzakelijke aanpassingen wil vermijden. Vraag: kunt u ajb de rode stukjes tekst verduidelijken? Het gaat om: "tussen opdrachtnemer" en met name het laatste deel van de laatste zin "... waardoor Aanbestedende dienst geen noodzakelijke aanpassingen wil vermijden."	Waar "tussen Opdrachtnemer" staat (in antwoord 423), had moeten staan "tussen Opdrachtnemers" (meervoud). Aanbestedende dienst verwijst hierin naar de minicompetities tussen Opdrachtnemers binnen de Overeenkomst. In deze minicompetities zullen de prijzen van opdrachten in concurrentie vastgesteld worden. Deze concurrentie is een mechanisme om marktconforme prijzen te krijgen. Als een Opdrachtnemer een (te) hoge prijs offreert, maakt hij immers minder kans op gunning van de opdracht. U vraagt ook de passage over administratieve lasten als gevolg van een indexering te verduidelijken. De Overeenkomst SIMA2026 heeft tientallen Deelnemers (zie bijlage 18 Deelnemers), met binnen de genoemde ministeries ook nog diverse organisaties. Deze Deelnemers leggen op verschillende wijzen en in verschillende contract- en/of financieel/administratieve systemen de afspraken vast over onderhavige Overeenkomst, waaronder de van toepassing zijnde maximum tarieven. Een tussentijdse aanpassing van maximum tarieven zal bij al deze Deelnemers bekend moeten worden gemaakt en bijgewerkt moeten worden in hun systemen, ook als zij geen of nauwelijks gebruikmaken van deze Overeenkomst. Dit wijzigingsproces is op decentraal niveau administratief belastend en gaat verder dan een aanpassing op centraal niveau door Opdrachtgever. Risico van geen tijdige of geen juiste aanpassing van eventueel geïndexeerde maximum tarieven is dat offertes van Opdrachtnemer op de prijscomponent niet correct beoordeeld worden.

496	Bijlage 9	Artikel 19	7		37 De in artikel 19 ARVODI-2025 opgenomen beperking van aansprakelijkheid roept verschillende vragen op. Pas nadat de feitelijke opdrachtwaarde bekend is, kan worden vastgesteld of de uitkomst proportioneel is en of de genoemde plafonds niet tot een onevenwichtige risicoverschuiving leiden. Paragraaf 3.9.1.1 van de Gids Proportionaliteit (3e herziening, 2022) bepaalt dat bij het vastleggen van een aansprakelijkheidsbeperking ten minste acht moet worden geslagen op de daadwerkelijke risico's die de opdrachtgever loopt, en de in de betreffende branche gebruikelijke limieten, gelet op aard en omvang van de opdracht. Daarnaast is het gebruikelijk in onze branche om indirecte schade uit te sluiten. De risico's dienen voorafgaand aan de opdracht/het sluiten van het contract voorzienbaar te zijn. Indirecte schade is vaak niet te voorzien en tevens moeilijk vast te stellen. De mate van controle en invloed bepaalt welke schade redelijkerwijs aan een partij kan worden toegerekend; indirecte schade ligt vaak buiten die reikwijdte. Daarnaast wordt indirecte schade niet door verzekeraars vergoed. Ten einde de bepaling te verduidelijken, de aansprakelijkheid in overeenstemming te brengen met onze rol en verantwoordelijkheden in het kader van de opdracht en daarbij aan te sluiten bij de Gids Proportionaliteit en hetgeen gebruikelijk is in onze branche stellen wij een nieuwe bepaling voor in plaats van het huidige art. 19.2. Dit tekstvoorstel sluit aan bij de optionele bepaling die is opgenomen in de model Dienstverleningsovereenkomst ARVODI-2025. "In afwijking van artikel 19.2 van ARVODI-2025 is de in dat artikellid bedoelde aansprakelijkheid beperkt tot directe schade tot maximaal drie (3) maal de hoogte van de opdrachtwaarde per gebeurtenis en drie (3) maal de hoogte van de opdrachtwaarde per contractjaar of gedeelte van een jaar dat de Overeenkomst van kracht is". Bent u bereid om deze afwijking op art. 19.2 op te nemen in de overeenkomst dan wel art. 19.2 overeenkomstig aan te passen? In aanvulling daarop stellen we voor om het volgende aan art. 19.2 toe te voegen: "Opdrachtnemer is nimmer aansprakelijk voor beperkingen in het gebruik en verlies van gegevens, commerciële overeenkomsten, goodwill, omzet of winst (ongeacht of zulks als directe of indirecte schade dan wel gevolgschade moet worden aangemerkt) en evenmin voor andere indirecte of gevolgschade in verband met de Overeenkomst. Opdrachtnemer is niet aansprakelijk voor schade die het gevolg is van valse, misleidende of onvolledige informatie afkomstig van de Opdrachtgever of derden." Kan deze invulling van de optionele bepaling worden overgenomen? Zo nee, welke aanpassing wordt voorgesteld en waarom?	De Aanbestedende dienst gaat niet akkoord met het voorgestelde alternatief voor artikel 19.2 ARVODI-2025 en neemt de voorgestelde aanvullende uitsluitingen van aansprakelijkheid niet over. De Aanbestedende dienst verwijst naar de eerdere beantwoording van vragen 37, 127, 211, 222, 389 en 390. De aansprakelijkheidsregeling van artikel 19 ARVODI-2025 wordt passend en proportioneel geacht voor de aard en omvang van de onderhavige Raamovereenkomst. Daarbij is van belang dat strategische ICT/IV-adviesopdrachten betrekking kunnen hebben op vraagstukken met een aanzienlijke maatschappelijke, organisatorische, financiële en bestuurlijke impact. De mogelijke schade als gevolg van een tekortkoming staat daarom niet noodzakelijkerwijs in verhouding tot de waarde van een individuele Nadere Overeenkomst. De Aanbestedende dienst onderkent dat de toelichting op de ARVODI-2025 ruimte laat om in uitzonderingsgevallen afwijkende afspraken te maken over aansprakelijkheid. De Aanbestedende dienst is echter van oordeel dat daarvoor in deze aanbesteding geen aanleiding bestaat. Daarnaast gaat de Aanbestedende dienst niet akkoord met: de beperking van de aansprakelijkheid tot uitsluitend directe schade; de uitsluiting van aansprakelijkheid voor gevolgschade, indirecte schade, verlies van gegevens, commerciële overeenkomsten, goodwill, omzet of winst; de voorgestelde verlaging van de aansprakelijkheidslimieten naar driemaal de opdrachtwaarde; het opnemen van een generieke uitsluiting van aansprakelijkheid voor schade die verband houdt met door Opdrachtgever of derden verstrekte informatie. De Aanbestedende dienst merkt op dat artikel 19 ARVODI-2025 reeds voorziet in een gemaximeerde aansprakelijkheidsregeling. Daarbij is bewust geen onderscheid gemaakt tussen verschillende schadecategorieën. De Aanbestedende dienst acht het onwenselijk dat schade die redelijkerwijs aan een tekortkoming van Opdrachtnemer kan worden toegerekend, geheel of gedeeltelijk voor rekening van Opdrachtgever blijft uitsluitend omdat deze schade als indirecte of gevolgschade zou worden aangemerkt. Voor zover schade mede wordt veroorzaakt door onjuiste, onvolledige of te laat verstrekte informatie van Opdrachtgever of derden, zal dit worden beoordeeld aan de hand van de toepasselijke regels van het Nederlandse verbintenissenrecht, waaronder causaliteit, toerekening, eigen schuld en schadebeperkingsplicht. De Aanbestedende dienst acht het niet noodzakelijk hiervoor een afzonderlijke contractuele bepaling op te nemen.
497	Bijlage 9	Artikel 19.3 sub d			59 In artikel 19.3 sub d van de ARVODI-2025 is opgenomen dat de beperking van aansprakelijkheid niet geldt voor schending van wet- en regelgeving op het terrein van de bescherming van persoonsgegevens of handelen in strijd met de rechtmatige instructies van de verwerkingsverantwoordelijke. Een dergelijke onbeperkte aansprakelijkheid is zeer ongebruikelijk in onze branche. Het is niet proportioneel om dit risico volledig bij de Opdrachtnemer te leggen. Artikel 19.3 d ARVODI-2025 leidt er tevens toe dat Opdrachtgever boetes van toezichthouder volledig en zonder begrenzing aan Opdrachtnemer in rekening kan brengen. Dergelijke boetes zijn echter voornamelijk punitief en vallen in beginsel in de risicosfeer van de verwerkingsverantwoordelijke. De verwerker handelt binnen de instructies van de verwerkingsverantwoordelijke. Zonder begrenzing kan dubbele aansprakelijkheid ontstaan, namelijk regres door Opdrachtgever én een boete voor Opdrachtnemer voor dezelfde feiten. Dit is niet noodzakelijk voor een effectieve handhaving van de AVG en stuit niet aan bij de proportionaliteitseisen uit de Aanbestedingswet en Gids Proportionaliteit. Daarnaast is een dergelijke onbegrensde aansprakelijkheid in de markt vrijwel niet verzekeraar. Om dit te voorkomen, verzoeken we u de laatste zin van artikel 19.3(d) als volgt aan te passen: "Onder schade wordt mede begrepen een door de toezichthoudende autoriteit opgelegde boete, doch uitsluitend voor zover en naar evenredigheid direct toerekenbaar aan Opdrachtnemer wegens een aan hem te wijten schending, en met uitsluiting van dubbele verhaalstoepassing indien Opdrachtnemer zelf door de toezichthouder is beboet." Kunt u bevestigen dat deze aanpassing kan worden overgenomen? Zo nee, welke alternatieve formulering stelt u voor en waarom?	De Aanbestedende dienst gaat niet akkoord met het voorgestelde tekstvoorstel en ziet geen aanleiding artikel 19.3 sub d ARVODI-2025 aan te passen. De Aanbestedende dienst verwijst naar de eerdere beantwoording van vragen 37 en 222. De uitzondering op de aansprakelijkheidsbeperking zoals opgenomen in artikel 19.3 sub d ARVODI-2025 is bewust opgenomen voor situaties waarin sprake is van schending van wet- en regelgeving inzake de bescherming van persoonsgegevens of handelen in strijd met rechtmatige instructies van de verwerkingsverantwoordelijke. De Aanbestedende dienst acht het passend dat de gevolgen van dergelijke overtredingen worden gedragen door de partij die het betreffende risico het beste kan beheersen. Dit sluit aan bij het uitgangspunt van de AVG en bij het proportionaliteitsbeginsel dat risico's zoveel mogelijk worden belegd bij de partij binnen diens invloedssfeer zij liggen. De Aanbestedende dienst deelt niet de opvatting dat artikel 19.3 sub d ertoe leidt dat boetes van toezichthouders zonder meer volledig op Opdrachtnemer kunnen worden verhaald. Voor aansprakelijkheid en schadevergoeding blijven de toepasselijke regels van het Nederlandse recht gelden, waaronder de vereisten van causaliteit, toerekening en schadevaststelling. Een eventuele aanspraak zal steeds moeten worden beoordeeld aan de hand van de concrete feiten en omstandigheden van het geval. Daarnaast ziet de Aanbestedende dienst geen aanleiding om een specifieke regeling op te nemen voor situaties waarin zowel een toezichthouder als Opdrachtgever maatregelen neemt naar aanleiding van dezelfde gebeurtenis. Ook in die gevallen blijven de toepasselijke wettelijke kaders en beginselen van toepassing.

498	Aanbestedingsdocument				42	De toepasselijke regelgeving die rust op audit kantoren ziet ook op andere diensten. Inschrijver maakt deel uit van een audit kantoor. Dit betekent dat Inschrijver de overeenkomst te allen tijde moet kunnen beëindigen in het geval de uitvoering van de werkzaamheden in strijd komt met de op haar rustende wet en regelgeving. Om aan de op Opdrachtnemer rustende (wettelijke) verplichting te kunnen voldoen, verzoeken wij Opdrachtgever opnieuw om een clause op te nemen die het voor Opdrachtnemer mogelijk maakt om de overeenkomst in dergelijke gevallen te beëindigen. Bent u bereid het volgende in de Overeenkomst op te nemen? "Opdrachtnemer is gerechtigd de Overeenkomst onmiddellijk te beëindigen door middel van een schriftelijke kennisgeving aan Opdrachtgever, indien Opdrachtnemer constateert dat (a) de overheid, een toezichthoudende instantie, een beroepsorganisatie of een bestuursorgaan nieuwe wet- of regelgeving, besluiten, beleid of aanwijzingen heeft ingevoerd of bestaande wet- of regelgeving, besluiten, beleid of aanwijzingen heeft gewijzigd als gevolg waarvan de uitvoering van de Overeenkomst geheel of gedeeltelijk onwettig of anderszins onrechtmatig zou zijn dan wel in strijd zou komen met de onafhankelijkheids- of beroepsregels, dan wel indien (b) omstandigheden zodanig zijn gewijzigd dat de uitvoering van de Overeenkomst door Opdrachtnemer geheel of gedeeltelijk in strijd met de wet of anderszins onrechtmatig zou zijn of in strijd zou komen met de onafhankelijkheids- of beroepsregels." Zo nee, kunt u dan toelichten waarom niet? Opdrachtnemer dient namelijk aan de op haar rustende (wettelijke) verplichtingen te voldoen.	De Aanbestedende dienst erkent dat op bepaalde marktpartijen, waaronder organisaties die onderdeel uitmaken van een auditpraktijk of daarmee verbonden zijn, specifieke wettelijke, regulatorische en beroepsmatige verplichtingen kunnen rusten. Deze omstandigheden behoren echter tot de bedrijfsvoering en risicosfeer van de betreffende Inschrijver. De Aanbestedende dienst acht een eenzijdige beëindigingsbevoegdheid voor Opdrachtnemer op basis van een eigen oordeel over toepasselijke wet- en regelgeving, onafhankelijkheidsregels of beroepsregels niet wenselijk. Een dergelijke bepaling kan leiden tot onzekerheid over de continuïteit van de dienstverlening aan Deelnemers gedurende de looptijd van de Raamovereenkomst en de daarop gebaseerde Nadere Overeenkomsten. Van een professionele marktpartij mag worden verwacht dat zij voorafgaand aan haar Inschrijving beoordeelt of zij, mede gelet op haar wettelijke verplichtingen, onafhankelijkheidsvereisten, concernstructuur en beroepsregels, in staat is de Raamovereenkomst en de daaruit voortvloeiende opdrachten uit te voeren. Indien zich gedurende de looptijd van de Raamovereenkomst een concrete situatie voordoet waarbij uitvoering van een specifieke opdracht mogelijk in strijd komt met toepasselijke wet- of regelgeving of beroeps- en onafhankelijkheidsregels, verwacht de Aanbestedende dienst dat partijen daarover tijdig in overleg treden en waar mogelijk een passende oplossing zoeken binnen de kaders van de Raamovereenkomst. De Aanbestedende dienst ziet echter geen aanleiding om Opdrachtnemer een algemene en eenzijdige bevoegdheid tot onmiddellijke beëindiging van de Raamovereenkomst of Nadere Overeenkomst te geven en handhaaft het eerder ingenomen standpunt.
499	Bijlage 9	Artikel 23.1			61	De intellectuele eigendomsrechten op de Deliverables/rapporten en adviezen zullen over gaan naar de Opdrachtgever. Het gevolg is dat Opdrachtnemer geen controle meer heeft op (o.a.) de verspreiding van deze Deliverables. Opdrachtnemer loopt hierdoor het risico dat de Deliverables, rapporten en adviezen met derden gedeeld worden, bedoeld of onbedoeld en loopt daarmee het risico op schade en derden-claims. Wij kunnen instemmen met de overdracht van de IP-rechten op de Deliverables (op pre-existing Opdrachtnemer Intellectueel eigendom na), maar om bovenstaand risico beheersbaar te maken vragen wij Opdrachtgever om, in geval van openbaarmaking of verspreiding van de Deliverables de naam, het logo en andere indicatoren die op Opdrachtnemer kunnen duiden te verwijderen voorafgaand aan publicatie of verspreiding. Daarbij vragen wij om een vrijwaring voor derden-claims die voortvloeien uit deze verspreiding of openbaarmaking. Kunt u hiermee instemmen? Zo nee, kunt u toelichten waarom niet?	De Aanbestedende dienst gaat niet akkoord met het voorstel. De Aanbestedende dienst begrijpt de door vragensteller geschetste belangen, maar acht de voorgestelde verplichting om bij iedere openbaarmaking of verspreiding standaard de naam, het logo en andere verwijzingen naar Opdrachtnemer te verwijderen niet wenselijk. Het kan juist passend zijn dat uit een rapport of advies blijkt door welke partij dit is opgesteld, bijvoorbeeld ten behoeve van transparantie, herleidbaarheid of verantwoording. De keuze om Opdrachtnemer als uitvoerende partij te vermelden berust overeenkomstig de Raamovereenkomst bij Opdrachtgever. Daarnaast gaat de Aanbestedende dienst niet akkoord met het opnemen van een generieke vrijwaring voor derdenclaims die verband houden met openbaarmaking of verspreiding van Deliverables, rapporten of adviezen. Of dergelijke claims voor rekening van Opdrachtgever of Opdrachtnemer komen, hangt af van de aard van de claim en de feiten en omstandigheden van het geval, waaronder de inhoud van het rapport, de wijze van openbaarmaking en de oorzaak van de gestelde schade. De Aanbestedende dienst merkt daarbij op dat reeds is verduidelijkt dat Opdrachtnemer in zijn rapportage kan opnemen dat de inhoud daarvan ten behoeve van Opdrachtgever en in het belang van Opdrachtgever is opgesteld. Daarmee kan worden verduidelijkt dat het rapport voor een specifieke context en doelgroep is vervaardigd. De Aanbestedende dienst ziet daarom geen aanleiding de Raamovereenkomst op dit punt aan te passen.
500	Bijlage 7	7.2/8.2	4	4	17	Omdat boetes additioneel zijn en bovenop de aansprakelijkheidsbepaling komt, accepteert Opdrachtnemer geen boetes. Om Opdrachtgever tegemoet te komen kunnen wij instemmen met een boete van 25.000 EUR per gebeurtenis. Wel stellen wij een limiet voor van 50.000. Kunt u hiermee instemmen? Indien u niet kunt instemmen met de hoogte van het limiet, kunt u dan een redelijk tegenvoorstel doen?	De Aanbestedende dienst gaat niet akkoord met het voorstel om de boete te verlagen naar € 25.000 per gebeurtenis en een maximum van € 50.000 op te nemen. De Aanbestedende dienst verwijst naar de eerdere beantwoording van vragen 17, 29 en de nadere vragen hierover. De boete heeft primair een preventief karakter en dient als prikkel tot naleving van de geheimhoudingsverplichtingen. De Aanbestedende dienst acht daarbij van belang dat een schending van de geheimhoudingsverplichting gevolgen kan hebben die de waarde van een individuele opdracht overstijgen en aanzienlijke schade kan veroorzaken voor Deelnemers, de Staat en betrokken derden. De Aanbestedende dienst deelt niet de opvatting dat het bestaan van een aansprakelijkheidsregeling meebrengt dat een contractuele boete niet gerechtvaardigd is. De boetebepaling heeft een andere functie dan de aansprakelijkheidsregeling en is bedoeld als aanvullende waarborg voor de naleving van een voor de Raamovereenkomst essentieel geachte verplichting. De Aanbestedende dienst acht de huidige boetebepaling passend en proportioneel en ziet geen aanleiding om de hoogte van de boete of een cumulatieve begrenzing daarvan aan te passen

501	Bijlage 7	Artikel 8.3			92 Naar aanleiding van de antwoorden op vragen 30, 92 en 274 begrijpen wij dat de Aanbestedende dienst artikel 8.3 van de Raamovereenkomst wenst te handhaven, aangezien dit artikel wordt beperkt door artikelen 19.2 en 19.3 ARVODI-2025. Echter, een vrijwaring voor alle aanspraken van derden is in de huidige bewoording te ruim. De vrijwaring zou beperkt moeten zijn tot aanspraken die rechtstreeks zijn veroorzaakt door een toerekenbare tekortkoming van Opdrachtnemer bij de uitvoering van de Overeenkomst. Zoals artikel 8.3 thans is geformuleerd, is deze bepaling disproportioneel en commercieel onwerkbaar voor Opdrachtnemer, omdat zij open-eind en potentieel onverzekerbare risico's kan creëren en essentiële contractuele waarborgen wegneemt die ten grondslag liggen aan een evenwichtige risicoverdeling. Dit zou Opdrachtnemer blootstellen aan een disproportioneel financieel risico, met name wanneer aanspraken voortvloeien uit eigen besluiten, implementatie, wijziging, openbaarmaking of verder gebruik van de adviezen of deliverables door de Aanbestedende dienst of een Deelnemer. Om elke onzekerheid over de reikwijdte en werking van deze vrijwaring te voorkomen, kan de Aanbestedende dienst bevestigen dat artikel 8.3 als volgt zal worden aangepast: "Artikel 8.3 is niet van toepassing op aanspraken, schade of kosten die voortvloeien uit: (i) handelen, nalaten, besluiten of instructies van de Aanbestedende dienst, een Deelnemer of door hen ingeschakelde derden; (ii) de implementatie, toepassing of het gebruik van adviezen of deliverables buiten het overeengekomen doel of de overeengekomen context; (iii) wijziging of verdere verspreiding van deliverables zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van Opdrachtnemer; of (iv) onjuiste, onvolledige of misleidende informatie verstrekt door de Aanbestedende dienst, een Deelnemer of derden. De totale vrijwaringsverplichtingen van Opdrachtnemer op grond van artikel 8.3 zijn onderworpen aan de aansprakelijkheidsbeperkingen zoals opgenomen in artikel 19.2 en 19.3 ARVODI-2025." Kunt u hiermee instemmen? Zo nee, waarom niet?	De Aanbestedende dienst gaat niet akkoord met het voorgestelde tekstvoorstel en ziet geen aanleiding artikel 8.3 van de Raamovereenkomst aan te passen. De Aanbestedende dienst verwijst naar de eerdere beantwoording van vragen 30, 92, 274 en 385. Artikel 8.3 dient te worden gelezen in samenhang met de overige bepalingen van de Raamovereenkomst, de ARVODI-2025 en de toepasselijke regels van het Nederlandse recht. De bepaling creëert geen zelfstandige, onbegrensde risicoaansprakelijkheid voor Opdrachtnemer. De Aanbestedende dienst onderschrijft dat bij de beoordeling van een eventuele vrijwaringsverplichting onder meer van belang is of sprake is van een voldoende causaal verband tussen de aanspraak van de derde en het handelen of nalaten van Opdrachtnemer, alsmede welke rol eventuele handelingen, besluiten, instructies of nalatigheden van Opdrachtgever, een Deelnemer of derden daarbij hebben gespeeld. Indien een aanspraak van een derde geheel of gedeeltelijk voortvloeit uit: handelen, nalaten, besluiten of instructies van Opdrachtgever, een Deelnemer of door hen ingeschakelde derden; implementatie, toepassing of gebruik van adviezen buiten de context waarvoor deze zijn opgesteld; wijzigingen in door Opdrachtnemer opgeleverde resultaten die niet aan Opdrachtnemer kunnen worden toegerekend; of onjuiste, onvolledige of misleidende informatie afkomstig van Opdrachtgever, Deelnemer of derden, dan zullen dergelijke omstandigheden worden betrokken bij de beoordeling van aansprakelijkheid, causaliteit, toerekening en de omvang van een eventuele vrijwaringsverplichting. De Aanbestedende dienst acht het echter niet wenselijk om deze situaties op voorhand uitputtend of categorisch uit te zonderen in artikel 8.3. Of en in hoeverre een vrijwaringsverplichting van toepassing is, dient steeds te worden beoordeeld aan de hand van de concrete feiten en omstandigheden van het geval. Voor zover sprake is van een vrijwaringsverplichting onder artikel 8.3, blijft de verhouding met de aansprakelijkheidsregeling van artikel 19 ARVODI-2025 ongewijzigd zoals reeds in de aanbestedingsstukken is bepaald. De Aanbestedende dienst ziet daarom geen aanleiding artikel 8.3 van de Raamovereenkomst aan te passen en handhaaft het eerder ingenomen standpunt.
502	Bijlage 7	Artikel 10.3			272 Wij begrijpen dat de Aanbestedende dienst geen algemene hersteltermijn wenst op te nemen voordat KPI-gerelateerde sancties kunnen worden opgelegd, omdat van Opdrachtnemer wordt verwacht dat hij gedurende de looptijd van de Raamovereenkomst zijn eigen prestaties monitort en waar nodig bijstuurt. Kunt u bevestigen dat, voor zover enige sanctie op grond van artikel 10 van de Raamovereenkomst of de KPI-bepalingen in het Programma van Eisen betaling door Opdrachtnemer vereist, een dergelijke geldelijke sanctie valt onder de aansprakelijkheidsbeperking zoals opgenomen in artikel 19.2 ARVODI-2025. Kunt u voorts bevestigen dat beëindiging uitsluitend zal worden opgelegd indien de niet-naleving materieel is en aan Opdrachtnemer toerekenbaar is, overeenkomstig de toepasselijke beëindigingsbepalingen van de Raamovereenkomst en artikel 21 ARVODI-2025? Indien u dit niet kunt bevestigen, kunt u dan toelichten hoe de Aanbestedende dienst zal waarborgen dat KPI-sancties, waaronder eventuele geldelijke gevolgen of beëindiging, proportioneel blijven en niet worden opgelegd naar aanleiding van geringe, administratieve of niet-materiële afwijkingen? Zo nee, waarom niet?	De Aanbestedende dienst kan deze bevestigingen niet in algemene zin geven. Ten aanzien van de eerste vraag geldt dat KPI-gerelateerde maatregelen, sturingsmechanismen, boetes en andere contractuele gevolgen ieder hun eigen grondslag en karakter hebben. Niet iedere financiële verplichting die voortvloeit uit de Raamovereenkomst kwalificeert als schadevergoeding waarop de aansprakelijkheidsregeling van artikel 19.2 ARVODI-2025 van toepassing is. Of een specifieke geldelijke sanctie onder de aansprakelijkheidsbeperking valt, dient te worden beoordeeld aan de hand van de aard van de betreffende verplichting en de toepasselijke contractuele bepalingen. De Aanbestedende dienst ziet daarom geen aanleiding om generiek te bevestigen dat alle geldelijke gevolgen van KPI-gerelateerde sancties onder artikel 19.2 ARVODI-2025 vallen. Ten aanzien van beëindiging merkt de Aanbestedende dienst op dat de Raamovereenkomst, het Programma van Eisen en de ARVODI-2025 reeds voorzien in een stelsel van maatregelen, KPI's, sturingsmechanismen en beëindigingsmogelijkheden. Eventuele beëindiging zal steeds plaatsvinden met inachtneming van de toepasselijke contractuele bepalingen, de omstandigheden van het geval en de algemene beginselen van redelijkheid en billijkheid. De Aanbestedende dienst onderschrijft dat proportionaliteit een belangrijk uitgangspunt is bij de toepassing van contractuele maatregelen. KPI-sturing is juist ingericht om prestaties gedurende de looptijd van de Raamovereenkomst te monitoren en waar nodig bij te sturen. Daarbij wordt niet uitsluitend gekeken naar een enkele administratieve afwijking of incidentele gebeurtenis, maar naar de prestaties van Opdrachtnemer binnen de daarvoor vastgestelde systematiek. De Aanbestedende dienst ziet geen aanleiding om aanvullende bepalingen op te nemen waarin wordt vastgelegd dat geldelijke KPI-gevolgen steeds onder artikel 19.2 ARVODI-2025 vallen of dat beëindiging uitsluitend mogelijk is indien sprake is van een vooraf gedefinieerde materiële tekortkoming. De bestaande contractuele kaders worden hiervoor voldoende geacht.

503	Bijlage: Programma van Eisen	Hoofdstuk 7	22	7	158	Kan opdrachtgever toelichten of binnen de SROI-verplichting ruimte bestaat voor een aanvullende waardering of compensatie wanneer een door opdrachtnemer geplaatste kandidaat na afloop van de opdracht duurzaam in dienst blijft bij opdrachtgever? Wij richten ons bij SROI niet uitsluitend op tijdelijke inzet gedurende de contractperiode, maar op duurzame arbeidsdeelname en ontwikkeling van kandidaten: een kandidaat die ook na afloop van het contract in dienst blijft, heeft meer perspectief op ontwikkeling en vermindert op termijn de behoefte aan ondersteuning of re-integratie Kan opdrachtgever toelichten of investeringen in de ontwikkeling en duurzame inzetbaarheid van SROI-kandidaten ook voor SROI-waardering in aanmerking komen? Hierbij kan bijvoorbeeld worden gedacht aan relevante opleiding, certificering, coaching of begeleiding die aantoonbaar bijdraagt aan duurzame plaatsing en verdere arbeidsmarktontwikkeling. Beschikbare ondersteuning: Biedt opdrachtgever of de SROI-contactpersoon ondersteuning bij het vinden van geschikte kandidaten? Zo ja, hoe is deze ondersteuning ingericht?	De Aanbestedende dienst onderschrijft het belang van duurzame arbeidsdeelname en ontwikkeling van kandidaten binnen Social Return. De invulling en waardering van SROI-verplichtingen vindt echter plaats conform de systematiek van de bouwblokkenmethode en de daarbij behorende voorwaarden zoals opgenomen in de aanbestedingsstukken. Ten aanzien van de gestelde vragen geldt het volgende: Duurzame indiensttreding bij Opdrachtgever/Deelnemer De Aanbestedende dienst kan binnen de huidige SROI-systematiek een aanvullende waardering (bonuswaarde) toekennen, bovenop de standaard waarde van de SR-bouwblok, als een kandidaat in of na afloop van de opdracht een vast dienstverband krijgt (bij bijvoorbeeld Deelnemer of Opdrachtgever), een aanstelling als militair/burgerpersoneel/reservist bij Defensie of een tijdelijk dienstverband krijgt (als voortijdige schoolverlater zonder startkwalificatie tot 27 jaar, na mbo-diploma of na diploma pro of vso). Zie de tabel over de bonuswaarden op pagina 25 van het Programma van Eisen. Er is echter geen mogelijkheid tot een aanvullende SROI-waardering buiten de bestaande bouwblokkenmethodiek. Investerings in ontwikkeling en duurzame inzetbaarheid Voor zover opleidingen, certificeringen, coaching, begeleiding of andere ontwikkelingsactiviteiten binnen de bouwblokkenmethode als voor SROI kwalificerende activiteiten zijn aangemerkt (logischerwijs onder bouwblok 3: Overig. Zie de tabel op pagina 24 van het Programma van Eisen), kunnen deze overeenkomstig die systematiek worden opgevoerd. De Aanbestedende dienst ziet geen aanleiding om hiervoor aanvullende waarderingsregels of aparte compensatiemechanismen op te nemen. De waardering vindt plaats overeenkomstig de geldende SROI-methodiek. Ondersteuning bij het vinden van kandidaten De Aanbestedende dienst stelt voor de uitvoering van de SROI-verplichting een SROI-contactpersoon beschikbaar, deze kijkt mee naar het plan dat de Opdrachtnemer indient en ondersteunt in de monitoring gedurende de looptijd van Raamovereenkomst. De Opdrachtnemer maakt zelf keuzes binnen de opties die het bouwblokkenmodel biedt en zal daarvoor zelf de benodigde contacten moeten leggen. Hierin heeft Opdrachtgever geen rol.
-----	------------------------------	-------------	----	---	-----	---	---